

120 LAT
WYSPY SOBIESZEWSKIEJ
(1895-2015)

Konferencja
„Historia i perspektywy rozwoju
Wyspy Sobieszewskiej”

30 listopad 2015 r.

PROGRAM PARTNERSKI
„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitologiczna
Młiz PAN

SPIS TREŚCI:

1. **Waldemar Nocny** Stowarzyszenie Przyjaciół Wyspy Sobieszewskiej
HISTORIA DLA PRZYSZŁOŚCI str. 3
2. **Alicja Bielska** Stacja Ornitologiczna MiZ PAN
STACJA ORNITOLOGICZNA MUZEUM I INSTYTUTU ZOOLOGII PAN str. 9
3. **Krzysztof Podkówka** Lokalna Organizacja Turystyczna
ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ TURYSTYKI NA WYSPIE SOBIESZEWSKIEJ str. 11
4. **Iwona Kolasińska** Gdański Archipelag Kultury „WYSPA SKARBÓW
KULTURA NA WYSPIE, WYSPA KULTURY - PO CO NAM KULTURA? str. 15
5. **Katarzyna Mruk** Nadleśnictwo Gdańsk
LASY WYSPY SOBIESZEWSKIEJ str. 17
6. **Mieczysława Cierpiot** Stowarzyszenie Przyjaciół Wyspy Sobieszewskiej
DZIAŁALNOŚĆ SPWS NA WYSPIE SOBIESZEWSKIEJ str. 23
7. **Adam Pilecki** GRUPA LOTOS S.A.
NASZ WPŁYW NA ŚRODOWISKO str. 31
8. **Katarzyna Żółkoś, Agnieszka Sadowska, Magdalena Urbańska**
Stacja Biologiczna Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego str. 39
9. **Paweł Jarczewski** Gdański Archipelag Kultury „WYSPA SKARBÓW
IZBA PAMIĘCI WINCENTEGO POLA str. 41
10. **Marian Świeczkowski** Urząd Morski w Gdyni
OBWÓD OCHRONY WYBRZEŻA SOBIESZEWO str. 43
11. **Ryszard Nowak** Rada Dzielnicy Wyspa Sobieszewska
PROGRAM RADY DZIELNICY - STAN OBECNY I PERSPEKTYWY str. 45
12. **Szymon Bzoma** Grupa Badawcza Ptaków Wodnych "KULING"
GRUPA BADAWCZA PTAKÓW WODNYCH "KULING" str. 51

PROGRAM PARTNERSKI
„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitologiczna
MiZ PAN

PROGRAM PARTNERSKI
„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitológiczna
Młiz PAN

Historia dla przyszłości

(Propozycje działań wzbogacających teren Wyspy Sobieszewskiej)

Przedstawiam propozycje podjęcia różnorodnych działań przez podmioty funkcjonujące na Wyspie Sobieszewskiej, władze miasta Gdańska oraz instytucje, stowarzyszenia czy fundacje zainteresowane rozwojem terenów ujścia Wisły. Mogą one bowiem doprowadzić do zachowania dziedzictwa kulturowego, w tym wartościowej architektury, zabytków techniki, tradycji związanej z rybołówstwem, rolnictwem, w końcu z rekreacją. Umożliwią w większym stopniu poznanie dziejów poszczególnych miejscowości i całego obszaru ujętego klamrą Zatoki Gdańskiej, Śmiałej i Martwej Wisły oraz jej Przekopu.

W dzisiejszej rzeczywistości, pośpiechu informacyjnego, globalizacji kultury i jej trywializacji, warto uratować i wzbogacić zachowane jeszcze elementy dawnej myśli technicznej, stylu życia, pracy oraz wypoczynku charakterystycznego dla terenów Wyspy.

1. Zespół Parkowy i Techniczny Martwej Wisły w Przegalinie

Powstała możliwość jego stworzenia podczas prac modernizacyjnych Śluzy Południowej i Północnej w Przegalinie, a realizowanych przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej. Przewiduje on w historycznej Śluzie Północnej utworzenie bazy dla stacjonowania lodołamaczy poza okresem akcji lodowej oraz przekształcenie maszynowni tej śluzy w małe muzeum techniki.

Aktualnie istnieje udostępniana do zwiedzania przebudowana Śluza Północna z punktami widokowymi i niewielkim parkingiem dla samochodów oraz autobusów.

Zadanie: wsparcie merytoryczne (przy współpracy z Muzeum Historycznym Miasta Gdańska) tworzenia muzeum techniki, sporządzenie tekstów w trzech językach, odnoszących się do historii miejsca, umieszczonych na tablicach poglądowych posadowionych przy punkcie widokowym Śluzy Północnej, a także spowodowanie odbudowy niewielkiego pawilonu (powstałego w 1895 r.) przeznaczonego na miejsce wypoczynkowe dla osób zwiedzających Zespół Parkowy i Techniczny.

PROGRAM PARTNERSKI **„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”**

Stacja
Ornitológiczna
MIZ PAN

2. Szlak dawnych karczm i pastw Martwej Wisły

Na całej długości ul. Przeglasińskiej zachowały się budynki mieszkalne i gospodarcze, w których mieściły się karczmy obsługujące flisaków oraz turystów w czasie, kiedy Gdańska Wisła była splawna. Obok nich znajdowały się duże gospodarstwa bawarskie nazywane dawniej pastwami. Część z nich chroniona jest prawem, bowiem wpisano je na listę wojewódzkiego konserwatora zabytków. Dotyczy to m. in. obiektów w Sobieszewskiej Pastwie czy filii Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi w Sobieszewku.

Zadanie: sporządzenie informacji o tych historycznych obiektach i pozyskanie środków na ustawienie odpowiednich tablic poglądowych.

3. Szlak turystyczny „Pędzący Mierzejanin”

Proponuję utworzenie oznakowanego szlaku turystycznego trasą dawnej kolei wąskotorowej, rozpoczynającego się przy byłej przeprawie promu kolejowego w Świbnie (w tym miejscu tablice informacyjne o historii kolei wąskotorowej na Mierzei Wiślanej oraz przeprawy promowej), oczyszczenie istniejących elementów tej trasy, ustawienie stosownych tablic informacyjnych w Przeglalinie i kolejnych miejscowościach. W tym wypadku konieczna współpraca z sąsiednimi gminami. Nazwa „Pędzący Mierzejanin” jest popularnym określeniem jeżdżącego składu kolei wąskotorowej w okresie Wolnego Miasta Gdańska.

Zadanie: przygotowanie tekstów na tablice informacyjne, zdobycie finansowania ich wykonania i oznakowania trasy.

4. Promenada Przekopu Wisły

Teren proponowanej promenady znajduje się nieopodal portu w Świbnie, kończy ok. 500 m w kierunku Zatoki Gdańskiej. Nieopodal, ok. 150 m, znajduje się rozległy ogólnodostępny parking. Teren obejmuje oryginalne umocnienia brzegu Przekopu Wisły, powstałego po otwarciu nowego ujścia w 1895 r. Stanowił w okresie Wolnego Miasta Gdańska teren spacerów i pikników mieszkańców Gdańska, po wojnie urokliwe miejsce spacerów. Umożliwiał podziwianie nowego ujścia rzeki. Jego atrakcyjność mogłaby wzbogacić wieża widokowa ulokowana na wydmyowym wzgórzu, znacznym w tym miejscu, na którym niegdyś wznosił się wysoki znak nawigacyjny.

Zadanie: usunięcie zalegającego piasku osypującego się ze wzniesienia leśnego, niewielka naprawa trasy spacerowej, zainstalowanie

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitologiczna
Młiz PAN

tablic informacyjnych przybliżających historię budowy Przekopu Wisły, w szczególności oryginalnego zakończenia prac hydrotechnicznych w postaci tzw. kinety. W dalszych latach zabiegać o zbudowanie wieży widokowej.

5. Muzeum Ujścia Wisły

Utworzenie w budynku byłej kaplicy w Świbnie (od lat nieużytkowanej, będącej w coraz gorszym stanie technicznym), obiektu muzealnego zawierającego pamiątki historyczne, religijne i świeckie, odnoszące się do życia duchowego i praktycznego na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci. Widziałbym w tym miejscu prezentację dokonań artystycznych miejscowych twórców, znaczących w historii kultury w Gdańsku – jako stałej wystawy, eksponaty związane z kulturą materialną mieszkańców i wykonywanym zawodem (głównie rybołówstwem, rolnictwem, turystyką). Przykładem może być Muzeum Zalewu Wiślanego w Kątach Rybackich, utworzonego ze środków pozyskanych z grantów UE, będącego dzisiaj filią Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku.

Jego filiami byłyby: **Skansen Rybacki** - usytuowany w obrębie portu w Świbnie, gdzie przechowywano by jednostki rybackie, nie będące już w eksploatacji, natomiast atrakcyjne dla turystów i wczasowiczów.

Skansen Rolniczy – usytuowany obok ul. Boguckiego, przy posesji państwa Pomarańskich i Kłosów, stworzony głównie z maszyn będących w ich posiadaniu, lecz już nieużytkowanych.

6. Dworek w Wieńcu

Ustawienie tablic informacyjnych nieopodal dawnego dworku w Wieńcu, posiadającego bogatą, udokumentowaną historię, przybliżających dzieje tego miejsca.

7. Wyspa Świętego Franciszka

Od 2010 r. budynki dawnego Funduszu Wczasów Pracowniczych, a wcześniej jeszcze letniej rezydencji A. Forstera w Orlinkach, znalazły się w użytkowaniu oo. franciszkanów, którzy zobowiązali się do stworzenia w tym miejscu Domu Pojednania i Spotkań im. św. Maksymiliana Kolbe pod nazwą „Wyspa Świętego Franciszka”. Interesujący program wykorzystania tej posesji wymaga jednak znacznych środków.

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitologiczna
MIZ PAN

Zadanie: konieczna współpraca z duchownymi odpowiedzialnymi za realizację tej misji (budynki systematycznie ulegają degradacji), wspólne stworzenie planu rewitalizacji tych obiektów, będących jednym z nielicznych zachowanych historycznych miejsc na wyspie, mogących być wielką atrakcją turystyczną wyspy, szczególnie dla zagranicznych gości.

8. Rewitalizacja Parku Zdrojowego w Sobieszewie

Park powstał w okresie budowy Domu Zdrojowego w Bohnsack i stanowił wyjątkowe miejsce rekreacyjne dla gości kąpieliska. Jego pozostałości mogą jeszcze dzisiaj stanowić ważny element tworzenia centrum rekreacyjnego Sobieszewa, szczególnie w powiązaniu z rozsądnym zagospodarowaniem terenu byłego „Drogowca” i wyeliminowaniu potworków estetycznych i architektonicznych istniejących w tym miejscu.

Zadanie: przygotować długofalowa propozycję zmian owego miejsca, w oparciu o plan zagospodarowania przestrzennego tego obszaru wraz z szacunkowym kosztorysem (konieczne ustalenie zakresu z pracownikami Urzędu Miejskiego i przy poparciu radnych wprowadzenie do budżetu miasta).

9. Skansen Rybacki w Górkach Wschodnich

Piękną inicjatywę powołania Skansenu Rybackiego w Górkach Wschodnich, na bazie istniejących jeszcze budynków rybackich, proponuję rozszerzyć o historię powszechnych w tym miejscu wędzarni (w okresie wolnego Miasta Gdańska pracowało ich w Górkach Wschodnich jedenaście).

Zadanie: w porozumieniu z władzami miasta, które wykazywały zainteresowanie tym projektem, ustalenie form, finansowania, terminów realizacji, itp. w celu urealnienia tego zamierzenia.

10. Obelisk pamiątkowy upamiętniający powstanie Śmiałej Wisły

Wykorzystując kolejną rocznicę utworzenia się w naturalny sposób Śmiałej Wisły proponuję, podobnie jak w Świbnie z okazji stulecia powstania Przekopu Wisły, posadowienia w Górkach Wschodnich kamienia z właściwą inskrypcją. Sugeruję współpracę z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej i Urzędem Miejskim. Odpowiedni kamień jest w dyspozycji Stowarzyszenia Przyjaciół Wyspy Sobieszewskiej.

Zadanie: Rada Dzielnicy, SPWS i LOT powinny wspólnie powołać Komitet złożony z osób zainteresowanych tym wydarzeniem, który z naszymi

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitológiczna
MIZ PAN

partnerami uzgodni szczegóły tego wydarzenia (m. in. sposoby finansowania, sprawy planistyczne i artystyczne).

11. Ładowisko wodnosamolotów w Górkach Wschodnich

Niecodzienna inicjatywa gospodarcza i turystyczna jaką było powołanie w okresie Wolnego Miasta Gdańska w Górkach Wschodnich ładowiska wodnosamolotów, nie jest powszechnie znana, stąd wydaje się koniecznością udostępnienia tej informacji turystom, w formie dla nich interesującej (być może tablic informacyjnych, itp.).

Zadanie: przygotowanie tekstów na tablice informacyjne, zdobycie finansowania ich wykonania.

12. Katalog obiektów kultury Wyspy Sobieszewskiej

Ewidencjonowanie, również w postaci fotograficznej, interesujących obiektów architektonicznych, posiadających oryginalną kompozycję wewnętrzną czy zewnętrzną, snycerkę drewnianą czy elementy zabudowy murowanej.

Proponuję również podjęcie przez „Wyspę Skarbów” w porozumieniu z biblioteką projektu pozyskania wspomnień mieszkańców autochtonów oraz osadników przybyłych nad ujścia Wisły, w celu zachowania historii już niestety odchodzącej, lecz ważnej dla tożsamości miejsca. Uczynienia z biblioteki i domu kultury swoistej „pracowni” dla wszystkich zainteresowanych dziejami i kulturą Wyspy Sobieszewskiej (jak to ma miejsce w bibliotekach w Sztutowie i Stegnie).

13. Plaża strzeżona w Świbnie

Systematyczne zabieganie u władz Gdańska o stworzenie strzeżonego kąpieliska na przedłużeniu ul. Trałowej w Świbnie, dające poczucie bezpieczeństwa osobom wypoczywającym we wschodniej części Wyspy Sobieszewskiej, dzieciom korzystającym z letnich wakacji w budynkach Zespołu Kształcenia Podstawowego i Gimnazjalnego nr 25 oraz użytkownikom budowanego właśnie rozległego zespołu ogrodów działkowych przy ul. Klimatycznej. Z tą propozycją wystąpiło ostatnio Stowarzyszenie Przyjaciół Wyspy Sobieszewskiej, wcześniej podejmowała działania Rada Osiedla Wyspa Sobieszewska.

Zadanie: współpraca z władzami Gdańska, głównie z radnymi, gdyż propozycja winna się znaleźć w przygotowywanej właśnie przez miasto Koncepcji programowo-przestrzennej: „Budowa infrastruktury plażowej Gdańska” (w przewidywanej strefie 2).

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitologiczna
MIZ PAN

STACJA BIOLOGICZNA
WYDZIAŁU BIOLOGII UG

PROGRAM PARTNERSKI
„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitologiczna
Młiz PAN

Alicja Bielska

Stacja Ornitologiczna MiZ PAN

Stacja Ornitologiczna Muzeum i Instytutu Zoologii PAN wpisana jest w krajobraz Wyspy Sobieszewskiej (Górki Wschodnie) od 1957 roku, kiedy to ówczesny Instytut Zoologii PAN w Warszawie postanowił przenieść działającą przy nim Stację Badania Wędrówek Ptaków, pod nazwą Stacja Ornitologiczna, na wybrzeże. Dobór miejsca nie był przypadkowy. Wyspa leży bowiem na jednym z europejskich szlaków migracyjnych ptaków, posiada walory związane z masowym zimowaniem kaczek na Zatoce Gdańskiej. Charakteryzuje się dwoma rezerwatami przyrody: „Ptasi Raj” i „Mewia Łacha”, ponadto obecnie w części objęta jest obszarem NATURA 2000 „Ujście Wisły”; nadano jej również status obszaru chronionego krajobrazu.

Walory przyrodnicze Wyspy Sobieszewskiej to jej atut i powinny być docenione i zachowane. Dlatego tak ważne są wszelkie proekologiczne działania, które podejmują lokalne organizacje, instytucje oraz inne osoby prawne i fizyczne. Realizacjom tych celów pomagają różnorodne projekty, w tym edukacyjny partnerski program „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”. Działa on od 2010 roku z inicjatywy Grupy LOTOS SA i skupia obecnie Stację Ornitologiczną MiZ PAN, Grupę Badawczą Ptaków Wodnych KULING, Stowarzyszenie Przyjaciół Wyspy Sobieszewskiej, Stację Biologiczną UG oraz Gdański Archipelag Kultury „Wyspa Skarbów”. Dzięki wsparciu finansowemu Grupy LOTOS SA każdy z Partnerów realizować może swoje pomysły samodzielnie bądź z innymi Partnerami.

Stacja Ornitologiczna MiZ PAN jako placówka naukowa zajmuje się statutowo badaniami z zakresu ornitologii, w tym ekologii, wędrówek, rozmieszczenia, liczebności i rozrodu ptaków – ze szczególnym uwzględnieniem ochrony ptaków jako zasobu bioróżnorodności. Stacja realizuje również państwowy monitoring środowiska, prowadzi konsulting ekologiczny oraz edukację przyrodniczą. W Stacji działa Centrala Obrączkowania Ptaków, która reprezentuje Polskę w Europejskiej Unii Obrączkowania Ptaków (EURING). Centrala przeprowadza szkolenia dla obrączkarzy oraz gromadzi informacje o znakowanych w Polsce ptakach, a także zbiera wiadomości o ponownie stwierdzonych ptakach z obrączkami krajowymi i zagranicznymi.

W ramach wspólnego programu „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej” Stacja Ornitologiczna realizuje przede wszystkim edukację przyrodniczą. Organizuje i przeprowadza wykłady ornitologiczne oparte na własnej bazie lokalowej, dużej, wieloletniej kolekcji muzealnych okazów ptaków oraz

PROGRAM PARTNERSKI **„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”**

Stacja
Ornitologiczna
MiZ PAN

profesjonalnej wiedzy wykładowców. Ta forma działań skierowana jest głównie do dzieci i młodzieży szkolnej. Stacja uczestniczy również w prezentacjach ekologicznych imprez Partnerów, np. w pikniku Wyspa Przyrodników czy Półmaratonie Wyspy, a także w innych cyklicznych imprezach regionu np. w Bałtyckim Festiwalu Nauki, Światowym Dniu Ptaków Wędrownych czy udziale w ogólnopolskiej inicjatywie - Akcja Karmnik.

Każda kolejna inicjatywa związana z działaniami na rzecz ochrony przyrody Wyspy Sobieszewskiej, zawsze spotka się z zainteresowaniem i poparciem Stacji Ornitologicznej MiIZ PAN.

Stacja Ornitologiczna MiIZ PAN

ul. Nadwiślańska 108

80-680 Gdańsk

tel. 58 3080759

stornit.@miiz.waw.pl, www.stornit.gda.pl + fb

PROGRAM PARTNERSKI
„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitologiczna
MiIZ PAN

Krzysztof Podkówka

Lokalna Organizacja Turystyczna

Założenia do strategii zrównoważonego rozwoju turystyki na Wyspie Sobieszewskiej

Wyspa Sobieszewska to nadmorska dzielnica Gdańska posiadająca ogromne atuty turystyczne, w tym najdłuższą plażę w mieście. Znajdują się tu dwa rezerваты przyrody: Ptasi Raj i Mewia Łacha. Mają swoje siedziby instytucje naukowe: Stacja Ornitologiczna Muzeum Instytutu Zoologii PAN i Stacja Biologiczna Uniwersytetu Gdańskiego. Działają też bardzo aktywnie stowarzyszenia zajmujące się ochroną przyrody: Grupa Badawcza Ptaków Wodnych KULING i Stowarzyszenie Przyjaciół Wyspy Sobieszewskiej

Wyspa przeżywała dynamiczny i ekstensywny rozwój w okresie lat 70 dzięki lokalizacji szeregu ośrodków wczasowych utworzonych przez duże zakłady pracy. W późniejszych latach nastąpiła stagnacja związana z zanieczyszczeniem środowiska, ale dzięki odrodzeniu się ekosystemu ponownie staje się bardzo atrakcyjnym miejscem. Jednak przeszkodą do rozwoju jest zdegradowana infrastruktura pochodząca z poprzedniego systemu.

1. Wizerunek

Wyspa potrzebuje promocji, dzięki której będzie mogła zbudować swój wizerunek. Największymi atutami jest unikalna lokalizacja i odradzająca się przyroda. Zapóźnienia infrastrukturalne paradoksalnie mogą stać się szansą dla dalszego rozwoju. Proponujemy zrównoważony rozwój opierający się na poszanowaniu przyrody i przyciąganiu kwalifikowanych turystów, będących w stanie docenić walory Wyspy i uszanować ograniczenia w dostępie do plaż znajdujących się w rezerwach lub konieczność pokonania kilkuset metrów z przystanku autobusowego lub parkingu do morza.

Potrzebne działania:

- opracowanie założeń komunikacji marketingowej, w tym hasła reklamowego
- utworzenie na Wyspie sezonowego punktu informacji turystycznej
- oznakowanie dojazdu na Wyspę od A1, dojść na plażę i do rezerwatów
- promocja Wyspy w materiałach Miasta Gdańska

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

2. Komunikacja Rowerowa

Według planów na Wyspie mają się spotkać dwie drogi rowerowe: Wiślana Trasa Rowerowa (R-9) i Droga Rowerowa (R10) prowadząca wzdłuż Bałtyku. Już teraz dużo osób chce zwiedzać Wyspę rowerem jednak ze względu na utrudnienia w dojeździe nie jest to łatwe, ponieważ brak jest tras rowerowych prowadzących na Wyspę. W tej chwili można skorzystać z prowadzącego wokół Wyspy turystycznego szlaku rowerowego im. Wincentego Pola i dwóch odcinków ścieżek rowerowych zbudowanych wzdłuż ul Turystycznej i ul. Boguckiego.

Potrzebne działania:

- budowa tras rowerowych R-9 i R-10 w pełnym planowanym zakresie oraz budowa rowerowej trasy turystycznej wzdłuż pasa nadmorskiego od ul. Falowej do Wisły Przekop
- stworzenie warunków pozwalających na utworzenie wypożyczalni rowerów na przystanku tramwaju wodnego oraz przy rezerwacie Ptasi Raj
- utworzenie monitorowanego parkingu rowerowego przy rezerwacie Mewia Łacha, bo ścieżka dydaktyczna w rezerwacie nie pozwala na poruszanie się rowerem

3. Kąpieliska strzeżone

Na Wyspie znajdują się dwa kąpieliska strzeżone, jednak w obu przypadkach dojścia do nich są zdegradowane. Do kąpieliska przy ul. Falowej jest dobry dojazd dla samochodów, ale dojście od przystanku autobusowego (Sobieszewo Wyspa) prowadzi zdegradowaną ścieżką pamiętającą lata 70-te. Dojazd i dojście do kąpieliska przy ul. Lazurkowej jest problematyczne bo prowadzi do niego tylko częściowo utwardzona droga, na końcu której jest bardzo ograniczona liczba miejsc parkingowych.

Potrzebne działania:

- przebudowa dojścia z przystanku autobusowego (Sobieszewo Wyspa) do kąpieliska przy ul Falowej – modernizacja ulicy Radosnej oraz przebudowa chodnika z płyt w ścieżkę pieszo-rowerową (od skrzyżowania ul. Radosnej i Barwnej do kąpieliska)
- gruntowna modernizacja dojazdu do kąpieliska przy ulicy Lazurkowej wraz wykonaniem miejsc do parkowania
- parkingi przy kąpieliskach powinny być w sezonie płatne tak żeby zachęcać turystów do korzystania z komunikacji publicznej
- wyznaczenie na plażach przy kąpieliskach strzeżonych miejsce pod długoletnią dzierżawę dla sezonowych punktów gastronomicznych
- utworzenie kolejnego kąpieliska strzeżonego przy ul. Trałowej wraz z niezbędną infrastrukturą
- przebudowa ul. Falowej wraz z budową parkingów

PROGRAM PARTNERSKI **„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”**

Stacja
Ornitológiczna
Młiz PAN

- wykonanie zagospodarowania plaż w Sobieszewie zgodnie z koncepcją programowo-przestrzenną infrastruktury plaż w Gdańsku

4. Dostęp do rezerwatów.

Utworzone w rezerwach ścieżki dydaktyczne są pod opieką stowarzyszeń (Grupa Badawcza Ptaków Wodnych KULING i Stowarzyszenie Przyjaciół Wyspy Sobieszewskiej) i zapewniają gościom świadomy kontakt z przyrodą. Cyklicznie odbywają się tam spotkania z ornitologami. Jednak infrastruktura publiczna przed rezerwatami jest w bardzo złym stanie.

Potrzebne działania:

1. Mewia Łacha:

- naprawienie chodnika po lewej stronie ul. Świbieńskiej, patrząc w stronę morza – od skrzyżowania z ul. Boguckiego do końca ulicy
- utworzenie parkingu zgodnie ze studium potrzeb parkingowych opracowanym przez Biuro Rozwoju Gdańska
- odtworzenie traktu spacerowego wzdłuż Przekopu Wisły, prowadzącego od portu w Świbnie w kierunku rezerwatu
- zamontowanie na wieży ciśnień kamery internetowej pokazującej online ujście Wisły i foki na łachach przy plaży

2. Ptasi Raj :

- uporządkowanie terenu na końcu ul. Nadwiślańskiej, w tym utworzenie pętli do zawracania pojazdów samochodowych oraz autobusów wraz z przystankiem autobusowym
- uprządkowanie parkingu prowadzonego w sąsiedztwie pętli
- remont zabytkowej chaty rybackiej stojącej przy ul. Nadwiślańskiej 126 – możliwość zagospodarowania jako zaplecza parkingu i wypożyczalni rowerów (w ofercie Urzędu Miejskiego do przekazania organizacjom pozarządowym)

5. Otwarcie się Wyspy na Wisłę

Wyspa ma niewykorzystany potencjał związany z płynącą wzdłuż niej Wisłą (Martwą, Śmiałą i Przekop). W 2015 roku po kilkuletniej przerwie zaczął ponownie na Wyspę kursować tramwaj wodny – powstał przystanek linii F-6 na trasie z Targu Rybnego do Narodowego Centrum Żeglarstwa. Dotarcie drogą wodną cieszy się wśród turystów coraz większym powodzeniem. Jednak przystanek jest źle skomunikowany z resztą Wyspy. W pobliżu nie ma również infrastruktury turystycznej

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitologiczna
MIZ PAN

STACJA BIOLOGICZNA
WYDZIAŁU BIOLOGII UG

Potrzebne działania:

- przedłużenie czasu kursowania tramwaju wodnego na okres maj-wrzesień (a nie, jak teraz, lipiec-sierpień) oraz skomunikowanie kursów tramwaju z rozkładem autobusu linii 186, dzięki czemu turyści będą mogli dojechać do centrum Wyspy lub rezerwatu Ptasi Raj (wliczenie w cenę rejsu przejazdu autobusem do tych dwóch lokalizacji)
- zagospodarowanie przystanku tramwaju wodnego oraz utworzenie parkingu dla osób płynących z Wyspy, a docelowo budowa przystani żeglarskiej zgodnie z opracowaną dokumentacją
- stworzenie warunków pozwalających na utworzenie przy przystanku wypożyczalni rowerów połączonej z punktem gastronomicznym wyposażonym w toaletę dla cumujących przy nabrzeżu żeglarzy
- budowa przystani wodnej przy ul. Nadwiślańskiej w Górkach Wschodnich zgodnie z opracowaną koncepcją
- budowa „miasteczka sportów wodnych” (przystań, slip, zaplecze magazynowe, część edukacyjna) na terenie dawnego ośrodka wypoczynkowego „Celnik” przy ul. Nadwiślańskiej

zagospodarowanie brzegu Wisły od mostu pontonowego do przystanku tramwaju wodnego poprzez utworzenie ścieżki spacerowej - ciąg pieszo-rowerowy.

PROGRAM PARTNERSKI
„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitologiczna
Młiz PAN

Iwona Kolasińska

Gdański Archipelag Kultury „WYSPA SKARBÓW”

Kultura na Wyspie, Wyspa Kultury

Po co nam Kultura?

<https://www.youtube.com/watch?v=Py0pau4NQI8>

Nie można dziś oddzielić kultury od innych sfer życia społecznego. Kultura napędza koniunkturę ekonomiczną, idzie w parze z rozwojem urbanistycznym, z kształtowaniem mapy społecznej. Warunkuje rozwój dzielnic i infrastruktury, rozwój komunikacyjny i turystyczny. Jest koniecznym elementem strategii promocyjnej danego obszaru. Wielką rolę odgrywają dziś przemysły kultury – nowa gałąź i zarazem koło zamachowe kultury na świecie. Powstają studia nagrań, studia filmowe, magazyny i rekwizytornie, agencje reklamowe i fotograficzne, prywatne stacje telewizyjne, firmy internetowe – wszystko to staje się integralnym elementem krajobrazu kulturowego. Skupiska tego typu instytucji to motor rozwoju dzielnic, które urastają do rangi zamożnych i trendy. Dzielnica otrzymuje nowy wyznacznik identyfikacyjny, przyciąga pracodawców i firmy. Może stać się „miasteczkiem dźwiękowym”, czy też „mariną, wyspą sztuki”, miasto natomiast zyskuje zupełnie nowy pejzaż artystyczny. Skoro Kultura może stać się kołem zamachowym zmian to jak o tym przekonać całą społeczność lokalną? Jak zachęcić ludzi **do uczestniczenia w wydarzeniach kulturalnych, do ich współtworzenia?** Z obserwacji Domu Kultury wynika, iż konieczne jest przeprowadzenie sondy lokalnej na temat potrzeb oraz problemów, które najbardziej dotyczą mieszkańców. Do rozpoznania sytuacji niezbędne jest zaangażowanie szkół, parafii oraz wszelkich osób, które chcą wpłynąć na pozytywny rozwój Wyspy Sobieszewskiej.

SIŁA PARTNERSTWA W KULTURZE

"Wyspa Skarbów" swoją działalność kulturalną rozpoczęła w 2004r. Jest najmłodszą placówką Gdańskiego Archipelagu Kultury oraz jedyną Instytucją kultury na Wyspie

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitológiczna
MIZ PAN

Sobieszewskiej. Od roku 2013 misją Domu Kultury jest **WOLNOŚĆ TWORZENIA** w obszarze różnorodnych dziedzin sztuki. „WYSPA SKARBÓW” GAK to **MIEJSCE KREATYWNEGO RELAKSU**, wrażliwe na sprawy *Eko i Etno*.

Poprzez takie wydarzenia jak:

- Konkurs – KARNAWAŁ LATAWCÓW „FRUWAJĄCE RYBY” - 31 maja 2015;
- Warsztaty „BIO-zbliżenia” podczas II PIKNIKU „WYSPA PRZYRODNIKÓW” - 1 sierpnia 2015
- I PLENER MALARSKI „ASYMETRIA WYSPY” – 4-12 września 2015

w interesujący sposób promowaliśmy KULTURĘ I NATURĘ na Wyspie Sobieszewskiej w 2015r. Dzięki szerokiej współpracy różnych instytucji działających na terenie Wyspy udaje się tworzyć coraz ciekawsze przedsięwzięcia. Wydarzenia te skupiają w sobie elementy przyrodnicze, naukowe, artystyczne oraz ekologiczne. Niewątpliwym prekursorem myśli integracyjnej stał się program „Chronimy Naturę na Wyspie Sobieszewskiej” zainicjowany przez Grupę LOTOS S.A. Do programu należą: Stowarzyszenie Przyjaciół Wyspy Sobieszewskiej; Grupa Badawcza Ptaków Wodnych „Kuling”; Stacja Ornitologiczna MiZ PAN; Stacja Ornitologiczna UG oraz „Wyspa Skarbów” GAK. Cieszy nas możliwość współdziałania z innymi i widzimy ogromny sens w tworzeniu wydarzeń, które są wynikiem konsultacji społecznych.

PROGRAM PARTNERSKI
„Chronimy NATURĘ na Wyspie Sobieszewskiej”

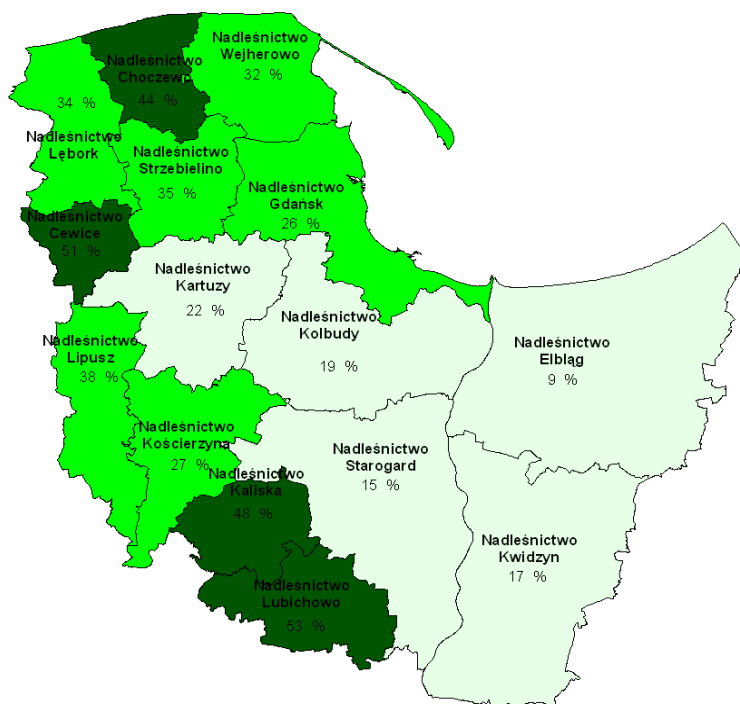
Stacja
Ornitologiczna
MiZ PAN

Katarzyna Mruk

Nadleśnictwo Gdańsk

Lasy Wyspy Sobieszewskiej znajdują się na terenie administracyjnym Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku - Nadleśnictwa Gdańsk.

Lasy zajmują powierzchnię – 972,94 ha. Występują tutaj siedliska borowe z przewagą boru bażynowego (wyjątkowego w skali polskiego wybrzeża), gleby słabo wykształcone ze skał luźnych, właściwe, piasek luźny wydmy. Drzewostany mają charakter lasów glebochronnych. Skład gatunkowy drzewostanów z przewagą sosny (97 %). Średnioroczne pozyskanie drewna – 1500 m³ grubizny. Gospodarka leśna realizowana jest na podstawie planu Urządzania Lasu sporządzanego raz na 10 lat i zatwierdzanego przez Ministra Środowiska.

Leśnictwo jest to:

gałąź gospodarki narodowej obejmująca:

- zagospodarowanie lasu,
- pielęgnowanie drzewostanów,
- ochronę lasów,
- użytkownie lasów,
- odnawianie lasów,

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitologiczna
MIZ PAN

- oraz działania związane z utrzymaniem trwałości drzewostanów, utrzymaniem i powiększaniem zasobów leśnych.

Gospodarkę leśną prowadzi się według zasad:

- powszechnej ochrony lasów,
- trwałości utrzymania lasów,
- ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów,
- powiększania zasobów leśnych.

Gospodarka leśna realizowana jest w oparciu o:

- ustawę o lasach,
- ustawę o ochronie przyrody,
- politykę leśną państwa,
- ustawę o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju,
- zalecenia konwencji międzynarodowych.

Podstawowe funkcje lasów nadzorowanych przez Nadleśnictwo Gdańsk:

funkcja ekologiczna -trwały i zdrowy las, daje miejsce do życia wielu organizmów – roślin, zwierząt, grzybów, chroni glebę i wodę, wiąże węgiel atmosferyczny, uwalnia tlen, ogranicza hałas i zanieczyszczenia powietrza

funkcja gospodarcza i produkcyjna -produkuje drewno, akumuluje energię, stanowi źródło dochodu i miejsc pracy. Bez pieniędzy niemożliwe jest optymalne wypełnienie wszystkich funkcji

funkcja społeczna -miejsce wypoczynku, rekreacji i uprawiania sportów

Formy ochrony przyrody na terenie Wyspy Sobieszewskiej (w zasięgu administracyjnym Leśnictwa Sobieszewo):

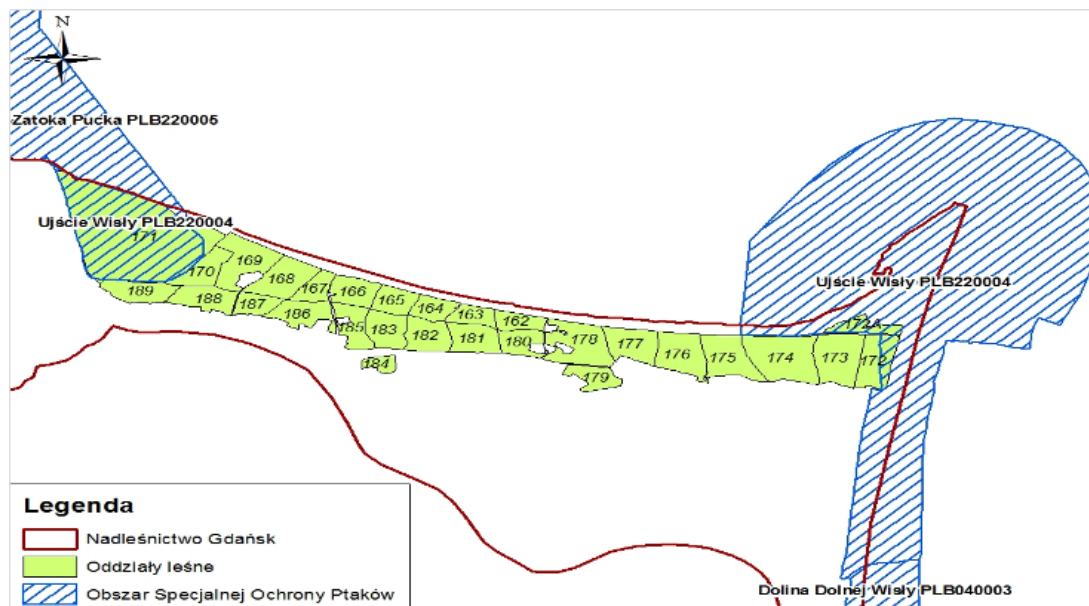
- dwa rezerваты przyrody – Ptasi Raj, Mewia Łacha,
- cała wyspa objęta jest Obszarem Chronionego Krajobrazu,
- obszar Natura 2000 – Ujście Wisły,
- strefa ochronna dla gatunku – bielik.

PROGRAM PARTNERSKI
„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitológiczna
Młiz PAN

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitologiczna
MIZ PAN

Problemy z którymi leśnicy spotykają się na co dzień w lasach sobieszewskich:

- pożary,
- odpady komunalne – śmieci,
- rozkopywanie runa leśnego w celu poszukiwania surowców wtórnych czy poszukiwania „skarbów” ziemi,
- nielegalne parkowanie na terenie lasów,
- kłusownictwo,
- nielegalne poszukiwanie bursztynu.

PROGRAM PARTNERSKI
„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitologiczna
Młiz PAN

Na terenie Wyspy Sobieszewskiej można spotkać wiele chronionych roślin min:

- mikołajek nadmorski,
- kruszczyk rdzawoczerwony,
- pomocnik baldaszkowy,
- wszystkie rodzaje gruszynek,
- rośliny halofilne (aster solny).

W lasach Wyspy Sobieszewskiej możemy spotkać:

- dziki,
- sarny,
- łosie,
- bobry,
- lisy.

PROGRAM PARTNERSKI
„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitologiczna
MIZ PAN

STACJA BIOLOGICZNA
WYDZIAŁU BIOLOGII UG

DZIAŁALNOŚĆ SPWS NA WYSPIE SOBIESZEWSKIEJ

Stowarzyszenie Przyjaciół Wyspy Sobieszewskiej powstało w roku 1994.

Swoją działalność prowadzi w oparciu o statutowe cele, takie jak:

Cel 1.

Skupianie ludzi i organizacji pragnących aktywnie uczestniczyć w kształtowaniu i realizacji:

- polityki gospodarczej,
- społecznej
- kulturalnej

na obszarze Wyspy Sobieszewskiej i m. Gdańska

Realizacja tego celu następuje przy współpracy z:

- Radą Dzielnicy i Radą Miasta
- Miastem Gdańsk:
 - Wydziałem Kultury i Polityki Społecznej
 - Wydziałem Środowiska
- Nadleśnictwem Gdańsk
- Urzędem Morskim w Gdyni
- OSP Sobieszewo i Świbno
- Szkołami na Wyspie Sobieszewskiej
- LOT-em
- branżą turystyczną
- Parafiami Sobieszewo i Świbno
- zespołem Caritas Sobieszewo
- oraz przez udział w partnerskim programie Grupy LOTOS S.A.
„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Cel 2.

Popularyzacja walorów krajobrazowych, przyrodniczych i historycznych Wyspy Sobieszewskiej w kraju i poza jego granicami.

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Przykłady realizacji:

- organizowanie :
 - Dni Wyspy Sobieszewskiej
 - Obchodów 100-lecia i 110, 120-lecia powstania Wyspy Sobieszewskiej

- udział w organizacji ogólnopolskiego spływu kajakowego z okazji 1000-lecia m. Gdańska
- letnie spotkania z historią i przyrodą Wyspy Sobieszewskiej dla turystów
- ogólnopolski konkursy wiedzy o Wincentym Polu
- organizowanie rowerowych połówek w rocznicę urodzin W. Pola
- zorganizowanie Dnia Folkloru Ludów Północy
- konkursy wiedzy o Wyspie podczas corocznych Gdańskich Targów Turystycznych
- przekazywanie materiałów promocyjnych do IT, PTTK, do Wydziału Promocji UM Gdańsk
- coroczna organizacja półmaratonu im. Wincentego Pola dla biegaczy z Polski i zagranicy (około 300 osób)

PROGRAM PARTNERSKI
„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitologiczna
MIZ PAN

Cel 3.

Stwarzanie warunków sprzyjających badaniom historii Wyspy Sobieszewskiej

Przykłady realizacji:

- publikowanie w czasopiśmie „Echa Wyspy” artykułów o treści historycznej
- zorganizowanie wystawy czasowej „Wyspa Sobieszewska na starej fotografii”
- wspieranie działalności wydawniczej o tematyce historycznej
- patronat nad Izbą W. Pola (1995-2004)

Cel 4.

Promocja Wyspy jako atrakcyjnego terenu turystyczno-rekreacyjnego.

Przykłady realizacji:

- wydawanie publikacji turystycznych takich jak: przewodniki, mapy, foldery, widokówki, czasopismo społeczno-kulturalne „Echa Wyspy”
- ustawienie na terenie Wyspy kilkunastu tablic informacyjno-turystycznych
- zorganizowanie konferencji pt „Turystyka szansą rozwoju Wyspy Sobieszewskiej”
- posadowienie pamiątkowego obelisku z okazji 100-lecia Wyspy Sobieszewskiej

PROGRAM PARTNERSKI
„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitologiczna
Młiz PAN

Cel 5.

Inspirowanie działań mających na celu rozwój turystyki i rekreacji

Przykłady realizacji:

- lobbowanie wśród mieszkańców, w mediach i w urzędach na rzecz wprowadzenia nazwy Wyspa Sobieszewska
- promowanie postaci Wincentego Pola i jego związku z Wyspą
- promowanie ścieżki przyrodniczo-dydaktycznej w Ptasim Raju

Ścieżka Przyrodniczo-Dydaktyczna w Gdańsku Górkach-Wschodnich Nature Trail in Gdańsk Górkach-Wschodnie

Zapraszamy na utworzoną w 2002 roku Ścieżkę Przyrodniczo-Dydaktyczną. Trasa ścieżki (6 km) przebiega przede wszystkim przez teren rezerwatu przyrody „Ptasi Raj”, zajmującego zachodnią część Wyspy Sobieszewskiej. Rezerwat ten, o powierzchni 198 ha, został utworzony w 1959 r. Obejmuje dwa jeziora - Karaś i Płasi Raj oraz otaczające je mokradła. Pełni ważną rolę jako miejsce odpoczynku ptaków w czasie wędrówki wzdłuż Bałtyku, m.in. siewkowców, kaczek, gęsi i łabędzi. Gniazdują tu ok. 30 gatunków ptaków, w tym takie jak: bąk, krzyżówka, siewczka obrożna, ostrogoj, żuraw, wodnik, wążka, trzcinniczek, potrzos, rokitniczka, brzeczka i dziwonia. Znajdujące się przy jeziorach dwie wieże widokowe umożliwiają obserwację ptaków oraz podziwianie niepowtarzalnego widoku na ujście Śmiałej Wisły, kamienną groblę, Mierzeję Messyńską i Zatokę Gdańską. Ścieżka wiedzie częściowo przez wysokopienny las, który porasta pasem północną część Wyspy. Na Wyspie Sobieszewskiej przeważają lasy sosnowe. Pełnią one ważną funkcję glebochronną, dlatego leśnicy dbają o ich właściwą kondycję. Na wysokości jeziora Karaś ścieżka łączy się ze szlakiem rowerowym im. Wincentego Pola, przebiegającym wokół Wyspy (24 km). Mili Goście! Korzystając ze ścieżki pamiętajcie, że poruszając się po terenie rezerwatu, nie należy więc zrywać roślin, łamać gałęzi, ploszyć zwierząt, zaśmiecać terenu, rozniecać ognia i biwakować poza miejscami do tego wyznaczonymi. Dziękujemy.

We invite you to the Nature Trail created in 2002. A path of the trail (6 km) runs mainly through the „Ptasi Raj” nature reserve, that lies in the western part of the Sobieszewo Island. The reserve, situated on the surface of 198 ha, was brought to life in 1959. It encompasses two lakes - Karaś lake and Płasi Raj lake, as well as the wetlands that surround them. The reserve fulfills a great role as a resting place for birds during their migration along the Baltic Sea, e.g. for waders, ducks, geese and swans. As many as 30 species of birds nest here, including: Bittern, Mallard, Common Ringed Plover, Oystercatcher, Common Crane, Water Rail, Bearded Reedling, Reed Warbler, Reed Bunting, Sedge Warbler, Savi's Warbler and Common Rosefinch. The two observation towers, located near the lakes, enable to observe birds and admire an unique sight on the mouth of „Śmiała Wisła” (a branch of the Vistula river in its delta), stone dike, Mierzeja Messyńska (Messina spit) and the Bay of Gdańsk. The trail leads partly through a high forest, which grows in a shape of a band in the northern part of the island. On Sobieszewo Island grow mainly pine forests. They fulfill an important role in protecting against soil erosion, thus woodsmen take care of they proper condition. Near the Karaś lake the nature trail connects with a Wincenty Pole's bicycle path, that runs around the Island (24 km). Dear Guests! While being on the trail, please remember that you are in a nature reserve, therefore you ought not to collect any plants, brake branches, startle animals, throw away rubbish, start fire or camp outside the places that are meant for it. Thank you.

- zachęcanie do świadczenia nowych usług turystycznych np. wypożyczalnia rowerów
- inicjowanie poparcia dla budowy nowego kolektora, otwarcia plaż i utworzenie kąpielisk

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Cel 6.

Zabieganie o podniesienie poziomu edukacji ekologicznej mieszkańców Wyspy, zwłaszcza dzieci i młodzieży

Przykłady realizacji:

- liczne konkursy wiedzy z zakresu ochrony środowiska i przyrody
- konkursy plastyczne o tematyce przyrodniczej i morskiej
- wystawy przyrodnicze
- majowe Ptasie Pikniki - akcje ochrony przyrody w rezerwacie Ptasi Raj

PROGRAM PARTNERSKI
„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitologiczna
Młiz PAN

STACJA BIOLOGICZNA
WYDZIAŁU BIOLOGII UG

Cel 7.

Stwarzanie warunków sprzyjających rozwojowi działalności kulturalno-edukacyjnej i rekreacyjnej na Wyspie

Przykłady realizacji:

- zainicjowanie powstania i współtworzenie Gdańskiego Archipelagu Kultury „Wyspa Skarbów”
- utworzenie ścieżki dydaktyczno-przyrodniczej w rezerwacie „Ptasi Raj”
- utworzenie szlaku rowerowego im. W. Pola
- utworzenie dwóch placów zabaw
- utworzenie ścieżki zdrowia w Sobieszewie
- utworzenie ścieżek Nordic-walking /narciarstwa biegowego 33 km (otwarcie 13 XII 2015 r. o godzinie 10:45 w Sobieszewie, przy ulicy Falowej)
- utworzenie dwóch wiat turystyczno-edukacyjnych na wyspie (w trakcie realizacji)

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Cel 8.

Zapobieganie patologiom społecznym

Przykłady realizacji:

- organizowanie warsztatów z udziałem lekarzy i psychologów rodzinnych
- współpraca z ośrodkiem szkolno-wychowawczym na Wyspie
- współpraca z ośrodkiem Brata Alberta dla samotnych mężczyzn w Przegalinie
- współpraca z parafialnym zespołem Caritas Sobieszewo

Cel 9.

Dbanie o estetykę Wyspy Sobieszewskiej

Przykłady realizacji:

- doprowadzenie do likwidacji pustostanu po restauracji „Wczasowa” i przebudowa ronda w Sobieszewie
- konkursy na najładniejszą posesję
- akcje „Czysta Wyspa”

Cel 10.

Dbanie o zagospodarowywanie Wyspy Sobieszewskiej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju

Przykłady realizacji:

- udział w spotkaniach i dyskusjach nad planami zagospodarowania przestrzennego Wyspy
- udział w pracach Lokalnej Agendzie 21
- zorganizowanie debaty dotyczącej likwidacji funkcji turystycznej grobli w Górkach Wschodnich
- udział w proteście przeciwko powstaniu spalarni śmieci na terenie Wiślinki, gm. Pruszcz Gd. (spotkania na Wiślince i w U.M. Gdańsk)
- udział w protestach dotyczących zaprzestania zwiększania hałdy fosfogipsów na terenie Wiślinki

**„Pracować dla innych to rzecz wielka, ale czerpać z tego radość
TO RZECZ BEZCENNA”**

W imieniu członków Stowarzyszenia dziękuję za uwagę

PROGRAM PARTNERSKI
„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitologiczna
Młiz PAN

PROGRAM PARTNERSKI
„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

LOTOS

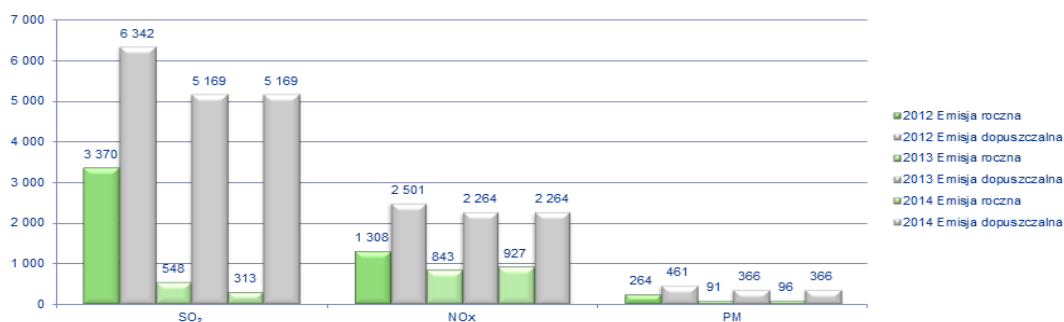
Stacja
Ornitologiczna
Młiz PAN

Grupa LOTOS S.A.

Nasz wpływ — emisja SO_2 , NO_x , PM_{10} [tys. ton/rok]

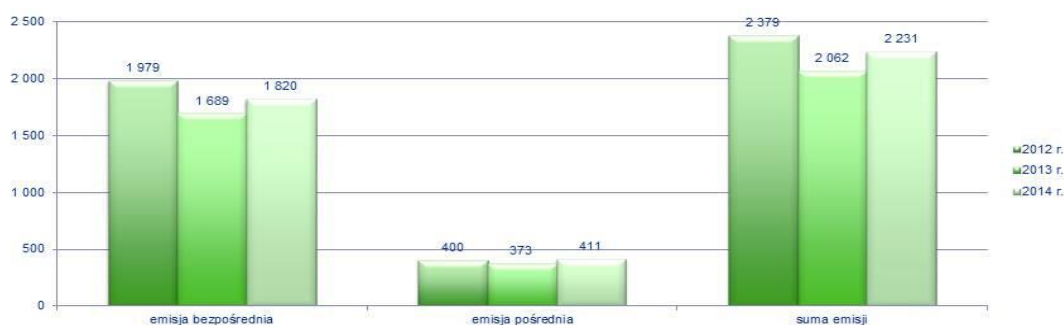
Konferencja z okazji 120-lecia powstania Wyspy Sobieszewskiej, 30.11.2015

2

Grupa LOTOS S.A.

Nasz wpływ — emisja CO_2 [tys. ton/rok]

Konferencja z okazji 120-lecia powstania Wyspy Sobieszewskiej, 30.11.2015

3

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

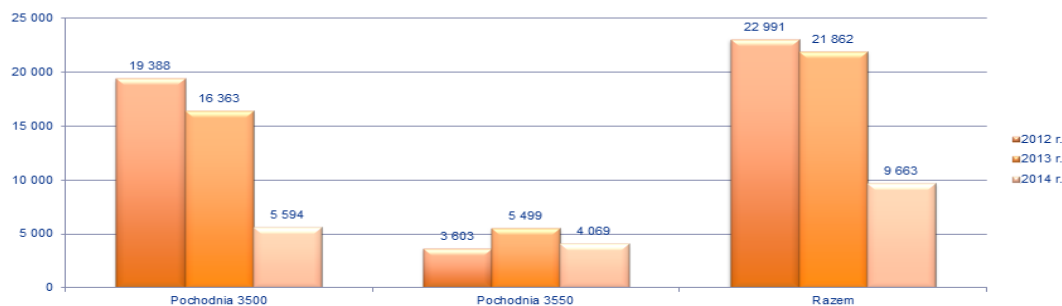
Stacja
Ornitologiczna
Miiz PAN

Grupa LOTOS S.A.

Nasz wpływ — Wielkość zrzutu – spalanie na pochodniach [tys. m³/rok]

Konferencja z okazji 120-lecia powstania Wyspy Sobieszewskiej, 30.11.2015

4

Grupa LOTOS S.A.

Nasz wpływ - imisja

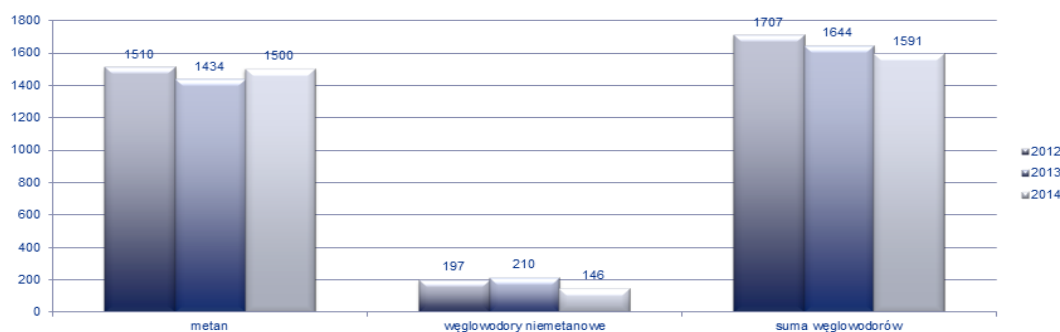
Konferencja z okazji 120-lecia powstania Wyspy Sobieszewskiej, 30.11.2015

5

Grupa LOTOS S.A.

Nasz wpływ — imisja wybranych zanieczyszczeń na stacji nr4 [mg/m³]

Konferencja z okazji 120-lecia powstania Wyspy Sobieszewskiej, 30.11.2015

6

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

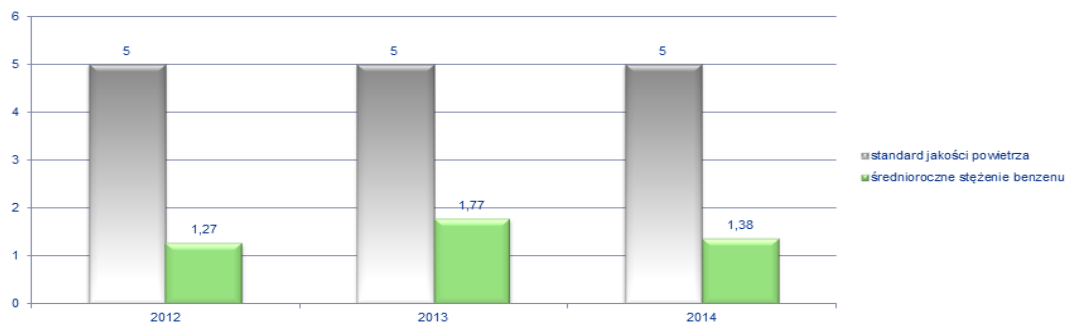
Stacja
Ornitologiczna
MIIZ PAN

Grupa LOTOS S.A.

Nasz wpływ – emisja benzenu na stacji nr4 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]

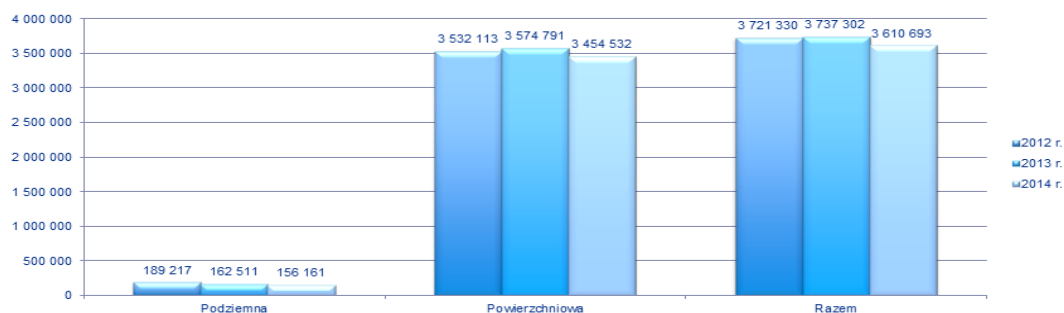
Konferencja z okazji 120-lecia powstania Wyspy Sobieszewskiej, 30.11.2015

7

Grupa LOTOS S.A.

Nasz wpływ - pobór świeżej wody w Grupie LOTOS wg źródeł [m^3/rok]

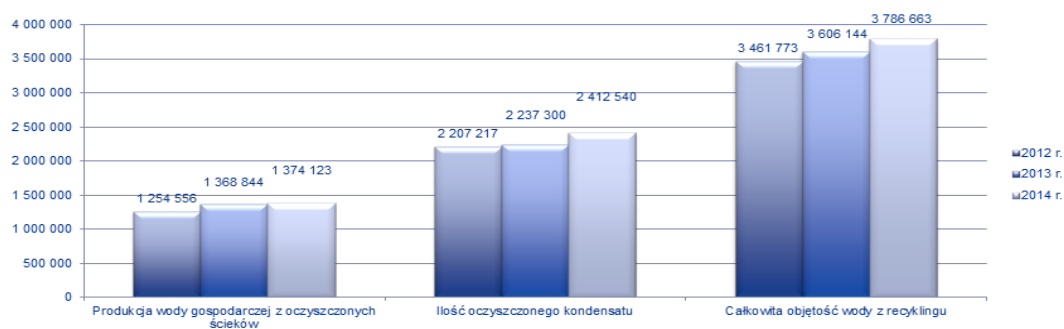
Konferencja z okazji 120-lecia powstania Wyspy Sobieszewskiej, 30.11.2015

8

Grupa LOTOS S.A.

Nasz wpływ - Objętość wody podlegającej recyklingowi w Grupie LOTOS [m^3/rok]

Konferencja z okazji 120-lecia powstania Wyspy Sobieszewskiej, 30.11.2015

9

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

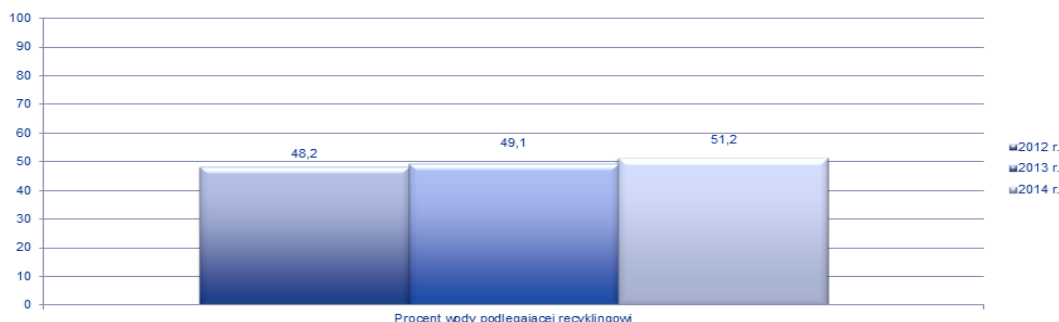
Stacja
Ornitologiczna
MIZ PAN

Grupa LOTOS S.A.

Nasz wpływ - Objętość wody podlegającej recyklingowi w Grupie LOTOS [%]

Konferencja z okazji 120-lecia powstania Wyspy Sobieszewskiej, 30.11.2015

10

Grupa LOTOS S.A.

Nasz wpływ – jakość ścieków odprowadzanych do M. Wisły

Wskaźnik	j. m.	2012 W _r	2013 W _r	2014 W _r	2012-2014 W _d
pH	-	7,79	7,56	7,49	6,50-9,00
BZT	mg O ₂ /dm ³	2,56	2,99	3,68	25,00
ChZT	mg O ₂ /dm ³	30,20	44,10	60,0	125,00
Zawiesiny ogólne	mg/dm ³	6,38	7,89	6,61	35,00
Fenole lotne	mg/dm ³	<0,005*	<0,005*	<0,005*	0,1
Substancje ekstrahujące się eterem naftowym	mg/dm ³	0,74	0,73	1,64	50,00
Węglowodory ropopochodne	mg/dm ³	1,93	0,23	0,08	5,00
Azot ogólny	mg/dm ³	2,40	4,30	5,10	30,00
Fosfor ogólny	mg/dm ³	1,03	0,57	0,69	3,00
Siarczki	mg/dm ³	0,006	0,009	0,008	0,200
Nikiel	mg/dm ³	0,0102	0,0175	0,0033	0,5000
Wanad	mg/dm ³	0,0289	0,0191	0,0037	2,000
Glin	mg/dm ³	0,0624	0,0690	0,0588	3,000

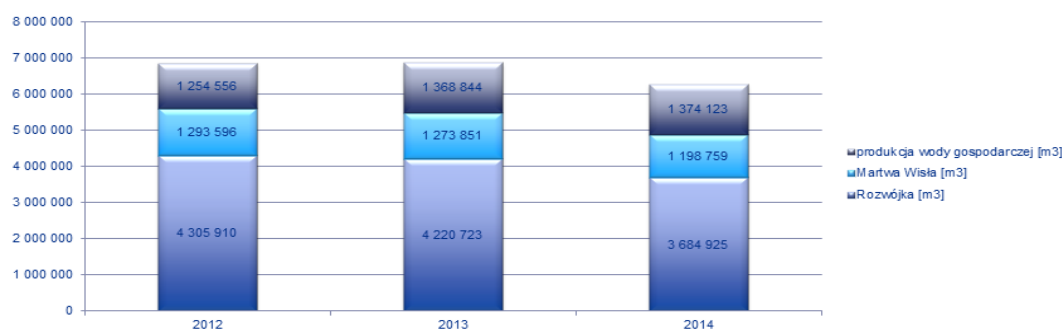
Konferencja z okazji 120-lecia powstania Wyspy Sobieszewskiej, 30.11.2015

11

Grupa LOTOS S.A.

Nasz wpływ – ilość ścieków odprowadzanych do środowiska [m³/rok]

Konferencja z okazji 120-lecia powstania Wyspy Sobieszewskiej, 30.11.2015

12

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitologiczna
MIZ PAN

Grupa LOTOS S.A.

Nasz wpływ – gospodarka odpadami (Mg/rok)

Grupa LOTOS	2012 r.	2013 r.	2014 r.
Odpady zmagazynowane na koniec roku poprzedniego	2 195	1 777	1 409
Wytworzone odpady niebezpieczne	6 784	6 478	8 282
Wytworzone odpady inne niż niebezpieczne	5 574	6 659	5 886
Suma wytworzonych odpadów	12 358	13 137	14 168
Wartości dopuszczone w pozwoleniu zintegrowanym	89 627	89 627	89 627
Odpady wytworzone przez wykonawców usług	4 154	3 170	1 512

Konferencja z okazji 120-lecia powstania Wyspy Sobieszewskiej, 30.11.2015

13

Grupa LOTOS S.A.

Nasz koszt – zarządzanie środowiskiem [mln. zł]

Koszty	2012	2013	2014
Koszty związane z zarządzaniem środowiskiem	3,143	2,137	2,852
Wydatki na ochronę środowiska	23,555	22,336	22,569
Finansowanie działań pro środowiskowych instytucji zewnętrznych	0,5525	0,509	0,544
Nakłady			
Inwestycje proekologiczne	67,606	63,012	16,040
Inwestycje rzeczowe	141,913	202,314	134,572

Konferencja z okazji 120-lecia powstania Wyspy Sobieszewskiej, 30.11.2015

14

Grupa LOTOS S.A.

Nasz koszt - opłat za korzystanie ze środowiska [mln. zł]

Grupa LOTOS	2012	2013	2014
Emisja zanieczyszczeń do powietrza	2,980	1,256	1 265
Pobór wody	0,140	0,162	0,150
Odprowadzanie ścieków	0,298	0,316	0,333
Składowanie odpadów	0	0	0
Razem	3, 418	1, 734	1, 748

Konferencja z okazji 120-lecia powstania Wyspy Sobieszewskiej, 30.11.2015

15

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitologiczna
Młiz PAN

Grupa LOTOS S.A.

Planowane inwestycje - EFRA

EFRA – Efektywna Rafinacja, czyli więcej produktów z każdej baryłki ropy

Projekt EFRA, czyli Efektywna Rafinacja to realizowana przez LOTOS inwestycja w instalację opóźnionego koksowania, umożliwiającą bardziej zaawansowany, głębszy przerób ropy naftowej. Dzięki instalacji EFRA ciężkie pozostałości procesu rafinacji będą mogły być przerobione na wysoko marżowe produkty takie jak olej napędowy i paliwo lotnicze, a jednocześnie ograniczone zostanie wytwarzanie produktów charakteryzujących się niskimi marżami takich jak asfalty oraz ciężkie oleje opałowe.

EFRA to zespół nowoczesnych, powiązanych ze sobą precyzyjnie instalacji. Są to: Instalacja Opóźnionego Koksowania (**DCU**), Instalacja Produkcji Wodoru (**HGU**), Instalacja Hydroodsierczania Benzyny z Koksowania (**CNHT**), Instalacja mycia LPG (**LPGTU**), Instalacja logistyki i magazynowania koksu (**CS-LF**) oraz Instalacja Destylacji Hydrowaxu (**HVDU**).

Dzięki instalacjom produkcyjnym Projektu EFRA rafineria w Gdańsku wyprodukuje rocznie do 900 tys. ton dodatkowych paliw, a ponadto 350 tys. ton koksu. Zgodnie z założeniami realizacja tego programu pozwoli podnieść modelową marżę rafinerijną o dodatkowe 2 USD na każdej baryłce przerobionej ropy. Spółka uzyska maksymalną elastyczność w zakresie optymalizowania produkcji w zależności od cen rynkowych surowców i produktów – od całkowitego zaniechania wytwarzania produktów ciężkich w okresie niskich marż, do produkowania znacznych ilości asfaltu, gdy zgłoszą się odbiorcy gotowi zapłacić atrakcyjną cenę.

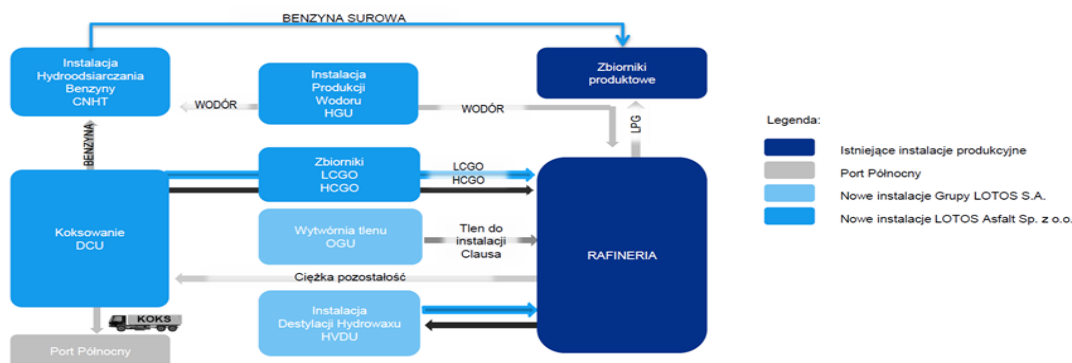
Konferencja z okazji 120-lecia powstania Wyspy Sobieszewskiej, 30.11.2015

19

Grupa LOTOS S.A.

Planowane inwestycje - EFRA

Konferencja z okazji 120-lecia powstania Wyspy Sobieszewskiej, 30.11.2015

20

Grupa LOTOS S.A.

Programy społeczne

Obszary:

Ochrona środowiska i ekologia

Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

Wyrównywanie szans społecznych oraz wsparcie edukacji i rozwoju dzieci i młodzieży

Konferencja z okazji 120-lecia powstania Wyspy Sobieszewskiej, 30.11.2015

21

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Działalność społeczna Grupy Kapitałowej LOTOS, zgodnie z przyjętą strategią CSR koncentruje się w trzech głównych obszarach:

- **Wyrównywanie różnic społecznych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu – szczególnie wśród dzieci i młodzieży,**
- **Środowisko/ekologia – szczególnie w obszarze ochrony bioróżnorodności Morza Bałtyckiego oraz cennych przyrodniczo obszarów znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie spółek Grupy Kapitałowej LOTOS,**
- **Bezpieczeństwo w ruchu drogowym.**

Konferencja z okazji 120-lecia powstania Wyspy Sobieszewskiej, 30.11.2015

Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej:

- 5 partnerów programu (od 2015 roku dołączyły Stacja Biologiczna UG oraz Gdański Archipelag Kultury „Wyspa Skarbów”)
- Wspólne rozmowy na temat kształtu programu w przyszłości
- Działania wolontariackie angażujące pracowników Grupy Kapitałowej LOTOS,
- Aktywny udział partnerów w tworzeniu platformy edukacyjnej „Kierunek Bałtyk”

Konferencja z okazji 120-lecia powstania Wyspy Sobieszewskiej, 30.11.2015

Dziękujemy za uwagę

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Katarzyna Żółkoś, Agnieszka Sadowska, Magdalena Urbańska

Stacja Biologiczna Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego

Stacja Biologiczna Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego położona jest w Gdańsku Górkach Wschodnich, w południowo-zachodniej części Wyspy Sobieszewskiej przy ulicy Ornitologów 26. Graniczy z nurtami Martwej Wisły i Wisły Śmiałej. Stacja obejmuje swym zasięgiem teren o powierzchni ok. dwóch hektarów

Kilka słów o historii Stacji Biologicznej

Stacja Biologiczna powstała w 1955 r. Początkowo należała do Instytutu Biologii Medycznej Akademii Medycznej w Gdańsku, a od 1971 stała się częścią Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Gdańskiego. Do 2011 roku funkcjonowała tu Katedra Ewolucji Molekularnej Wydziału Biologii UG. Pod koniec 2011 budynek główny został poddany gruntownemu remontowi. W 2013 roku władze Wydziału Biologii UG podjęły decyzję o zmianie jego przeznaczenia na obiekt ogólnodostępny.

Historia budynków Stacji

W latach 30. XX wieku obiekty dzisiejszej Stacji Biologicznej były w Wolnym Mieście Gdańsku portem wodno-lotniczym. W głównym budynku dworca mieściła się restauracja i sala odlotów. Port utrzymywał regularne połączenia z Kalmarem i Sztokholmem. Był eksploatowany przez Lufthansę.

Misja Stacji Biologicznej Wydziału Biologii UG

Zaplecze terenowo-edukacyjne dla Wydziału Biologii.

Jest typową stacją terenową, w której odbywają się zajęcia plenerowe i laboratoryjne dla studentów Wydziałów Biologii i Chemii Uniwersytetu Gdańskiego.

Edukacja przyrodnicza na różnych poziomach kształcenia.

Od roku 2014 Stacja Biologiczna Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego zaprasza uczniów szkół i wszystkie osoby chcące poszerzyć swoją wiedzę biologiczną na warsztaty przyrodnicze i inne zajęcia edukacyjne, realizowane w ramach projektu „Wyspa Przyrodników”. Celem tego przedsięwzięcia jest propagowanie wiedzy biologicznej poprzez kontakt z przyrodą, doświadczanie, obserwowanie i zabawę. Zasadniczą formą edukacji są kilkugodzinne warsztaty przeznaczone dla dzieci i młodzieży szkolnej. Zajęcia mają głównie formę plenerową,

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Konferencja „Historia i perspektywy rozwoju Wyspy Sobieszewskiej”

a ich tematyka związana jest z przyrodą regionu, ze szczególnym uwzględnieniem brzegu Bałtyku. Największym powodzeniem cieszą się warsztaty **„Brzeg morski i jego mieszkańcy”** oraz poświęcone tropieniu zwierząt i poznawaniu lokalnej różnorodności biocenoz - **„W lesie z Sherlockiem Holmesem”** i **„Bioróżnorodność na twoim podwórku”**. Uczestnicy wybranych warsztatów mają możliwość prowadzenia obserwacji mikroskopowych oraz przeprowadzania prostych doświadczeń laboratoryjnych w oparciu o sprzęt optyczny i laboratoryjny udostępniany przez Stację Biologiczną. We wrześniu 2015 r. na terenie Stacji organizowane były także warsztaty **„Ujście Wisły”** poświęcone bałtyckiemu bursztynowi.

Od kwietnia 2014 roku do listopada 2015 w zajęciach w Stacji Biologicznej uczestniczyło prawie 100 grup dzieci i młodzieży szkolnej.

Prowadzenie działalności naukowej i badawczo-edukacyjnej z zakresu m.in. ochrony przyrody.

W Stacji Biologicznej jest realizowany projekt o ochronie *ex situ* gatunków psammofilnych.

W celu ochrony cennych wydmowych gatunków piaskolubnych na terenie Stacji utworzono sztuczną wydμή. Wydma ta służy zabezpieczeniu i ochronie roślin przesadzanych z przekształcanych fragmentów brzegu morskiego. Jest to przykład wprowadzenia alternatywnych rozwiązań czynnej ochrony gatunków specjalnej troski, jakimi niewątpliwie są rośliny wydmore.

Organizacja różnych imprez plenerowych, warsztatów i szkoleń.

Stacja Biologiczna organizuje imprezy plenerowe takie jak: **Bałtycki Festiwal Nauki, Piknik „Wyspa Przyrodników”** oraz wystawę **„Skarby Bałtyku”**, dostępne dla szerokiego grona odbiorców. Po wcześniejszym ustaleniu terminu na terenie Stacji można zwiedzać dwie ścieżki dydaktyczne – jedna z nich poświęcona jest drzewom i krzewom, druga zaś pożytecznym i niebezpiecznym roślinom pospolicie występującym w naszym sąsiedztwie. Atrakcją dla dzieci jest ogródek roślin użytkowych oraz kolekcja roślin leczniczych (w początkowej fazie tworzenia). Rolę edukacyjną pełnią również wielkoformatowe tablice, ustawione w stacyjnym parku, poświęcone różnorodności wybranych grup organizmów strefy przymorskiej. Na terenie Stacji można także podziwiać ekspozycję skał znalezionych na polskim wybrzeżu, w których utrwalone są ślady organizmów żyjących setki tysięcy lat temu.

Stacja Biologiczna bierze udział w lokalnych programach na rzecz ochrony przyrody, przy wsparciu finansowym Grupy LOTOS (Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej).

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitologiczna
MIZ PAN

Izba Pamięci Wincentego Pola

Izba Pamięci Wincentego Pola, to placówka muzealna poświęcona życiu i twórczości wybitnego poety i geografa Wincentego Pola, twórcy nazwy – Śmiała Wisła, nowego ujścia Wisły powstałego w 1840 r. Jednocześnie, to placówka chroniąca i propagująca dziedzictwo terenu Żuław Wiślanych oraz Mierzei Wiślanej. Izba Pamięci została zlokalizowana przy ul. Turystycznej 3 w Sobieszewie, w jednym z najstarszych zachowanych obiektów na terenie Wyspy Sobieszewskiej - trzeciej pod względem wielkości wyspie polskiego wybrzeża. Adresaci działań muzeum to: mieszkańcy zarówno Wyspy Sobieszewskiej, jak i całego miasta, którego częścią jest Wyspa Sobieszewska, w tym między innymi środowiska lokalne, twórcze, placówki edukacyjne zlokalizowane na terenie Wyspy jak i Gdańska oraz turyści z całej Polski odwiedzający ten skrawek lądu w sezonie letnim.

Historia Izby Pamięci, to już 40 lat tradycji i pamięci. Powstała w 1974 r. początkowo została zlokalizowana w jednej z sal lekcyjnych pobliskiej Szkoły Podstawowej nr 87. Dopiero po kilku latach została przeniesiona do budynku przy ul. Turystycznej 3, w którym przed wojną mieścił się elegancki „*Hotel Lindenhof*”. Dzięki zaangażowaniu społecznych opiekunów oraz samego prawnuka poety sp. Adama Pola, zgromadzono szereg eksponatów związanych z życiem i twórczością Wincentego Pola, jak i dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego Wyspy Sobieszewskiej oraz Żuław Wiślanych.

W 2007 r. Izba Pamięci Weszła w skład działalności „Wyspy Skarbów” Gdańskiego Archipelagu Kultury. Po generalnym remoncie i reorganizacji ekspozycji rozpoczęła nową działalność, skierowaną zarówno na młodego odbiorcę jak i osoby dorosłe. Dzięki warsztatom edukacyjnym dla najmłodszych zapoznujemy ich z kulturą i tradycją marynistyczną tych terenów. Natomiast szereg prezentacji multimedialnych wprowadza dorosłego odbiorcę w pasjonującą historię dawnej Wyspy Sobieszewskiej jak i Żuław Wiślanych. Naszą tradycją stały się wystawy czasowe organizowane przy okazji dużych wydarzeń poświęconych dziedzictwu min. Europejska Noc Muzeów, Europejskie Dni Dziedzictwa. Tradycją jest również poświęcenie czasowej ekspozycji w okresie letnim Wincentemu Polowi, której głównymi odbiorcami są turyści, którzy wypoczywają na terenie Wyspy Sobieszewskiej.

Naszym działaniom przyświeca fragment tekstu z „Pieśń o ziemi Naszej” autorstwa Wincentego Pola - „*A czy znasz ty bracie młody*” Za jego pośrednictwem, pragniemy przed naszymi odbiorcami odsłonić fascynujący dorobek patrona naszego miejsca jak i historię Wyspy Sobieszewskiej, Mierzei Wiślanej oraz Żuław Wiślanych.

PROGRAM PARTNERSKI **„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”**

Stacja
Ornitológiczna
Młiz PAN

PROGRAM PARTNERSKI
„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitologiczna
Młiz PAN

Obwód Ochrony Wybrzeża Sobieszewo

W Polsce działają trzy Urzędy Morskie : w Szczecinie, w Słupsku i Gdyni. W Urzędzie Morskim w Gdyni jednostką odpowiedzialną za utrzymanie pasa technicznego jest Inspektorat Ochrony Wybrzeża. Pas techniczny stanowi strefę wzajemnego bezpośredniego oddziaływania morza i lądu. Jest to obszar przeznaczony do utrzymania brzegu w stanie zgodnym z wymogami bezpieczeństwa oraz ochrony środowiska. Jednostkami terenowymi Inspektoratu są Obwody Ochrony Wybrzeża z siedzibami w Sztutowie, Sobieszewie, Rozewiu i Lubiakowie. Do ich zadań należy między innymi budowa, formowanie oraz utrwalanie wydmy. Każdy z Obwodów podzielony jest na Obchody Ochrony Wybrzeża. Wyspa Sobieszewska znajduje się w Obchodzie Ochrony Wybrzeża Orle.

WODA

Na Bałtyku nie występują pływy a jedynie wezbrania sztormowe w ich trakcie najbardziej destrukcyjną siłą jest napływająca fala. Stopień ryzyka uzależniony jest od wysokości oraz długości fali. Parametry te są wynikiem siły oraz kierunku wiejącego wiatru. Wiatr ma dwojakie oblicze, destrukcyjne lub wydmotwórcze.

PLAŻA I WYDMY

Na linii brzegowej występują dwa zjawiska geologiczne: Erozja morska = Abracja (niszczenie brzegu) oraz Akumulacja (budowa brzegu).

Wyróżniamy trzy zasadnicze strategie postępowania w przypadku występowania procesów erozyjnych:

Nie przeciwdziałać erozji godząc się ze stratami

Przenieść zagrożone obiekty w inne miejsce

Rozpocząć działania umacniające w celu opóźnienia lub zatrzymania procesu

Plaża jest wynikiem działania: fal, wahań poziomu morza oraz wiatru i stanowi jedyny rodzaj brzegu który potrafi oprzeć się morzu. Nie ma dwóch identycznych plaż! W Polsce wszystkie plaże morskie mają powierzchnię około 20 km² a w sezonie turystycznym przebywa na nich 8 mln ludzi. Na brzegu morskim Wyspy Sobieszewskiej występują tylko plaże i wydmy.

Plaże Wyspy Sobieszewskiej posiadają naturalny – „dziki” charakter. Brak infrastruktury medialnej nie pozwala na organizację przedsięwzięć gospodarczych na jej terenie.

Specyfika wybrzeża Wyspy Sobieszewskiej polega na tym, że przeważają procesy akumulacji co skutkuje przyrastaniem plaż. Częścią erozyjną Wyspy Sobieszewskiej są tereny rezerwatu

„Ptasi Raj”.

ODBUDOWA PLAŻY

W ostatnim dziesięcioleciu dwukrotnie w czasie pogłębiania toru podejściowego Wisły Śmiałej przeprowadzono odbudowę plaży w rejonie rezerwatu „Ptasi Raj”.

PROGRAM PARTNERSKI

„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitológiczna
Młiz PAN

Konferencja „Historia i perspektywy rozwoju Wyspy Sobieszewskiej”

Proces taki nazywamy refulacją. Piasek dostarczany jest na plażę rurociągiem a następnie plaża formowana jest za pomocą ciężkiego sprzętu.

METODY BIOLOGICZNE

Obchód Ochrony Wybrzeża Orle stosuje wyłącznie biologiczne metody budowy, formowania i utrwalania wydmy. Podstawowym materiałem budowlanym jest chrust faszynowy który w postaci płotków oraz wykładki stanowi szkielet przyszłej wydmy. W dalszej kolejności nowoutworzony wał wydmy zostaje utrwalony nasadzeniami traw wydmych. Zaplecze wydmy pozostawiane zostaje działaniu naturalnej sukcesji.

SZTORMY

W porównaniu do terenów innych obwodów, Wyspa Sobieszewska jest stosunkowo bezpieczna. Posiadamy naturalny falochron w postaci „kosi półwyspu helskiego” który skutecznie osłania nas przed wiatrami wiejącymi z kierunków północnych oraz północno zachodnich. Groźne dla nas są wiatry wiejące z kierunków północno wschodnich których statystycznie jest najmniej w roku i stanowią 8-13 % wszystkich wiatrów. Mimo tak małych ilości niebezpiecznego dla naszego terenu wiatru straty sztormowe bywają znaczące. Jesteśmy w stanie w przybliżeniu określić roczne przyrosty masy korzeniowej roślinności wydmy wpływającej na trwałość wydmy aczkolwiek nie jesteśmy w stanie przewidzieć kiedy i o jakiej sile wystąpi destrukcyjny sztorm. Urząd Morski w Gdyni przeprowadził symulację wezbrań oraz powodzi i na jej podstawie opracowano mapy ryzyka powodziowego. Dla Wyspy Sobieszewskiej najgroźniejszym zjawiskiem jest wlew wód sztormowych do estuarium cieków śródlądowych. Tereny „odmorskie” zabezpieczone są należycie poprzez wysokie oraz dobrze utrwalone wydmy.

LUDZIE

Po sztormach drugim zagrożeniem dla wydmy jest antropopresja czyli presja wywoływana przez człowieka. Penetracja wałów wydmych przez turystów i mieszkańców (wydma jako toaleta, przebieralnia, składowisko odpadów oraz miejsce zbioru runa leśnego) powoduje osłabienie struktury roślinnej skutkujące zamianą wydmy szarej i białej na goły piach podatny na działanie wiatru. W ostatecznym efekcie powstają niezwykle groźne wydmuchrzyska.

BUDOWLE OCHRONNE

Na terenie Wyspy Sobieszewskiej istnieje jedna budowla hydrotechniczna typu ciężkiego w postaci opaski brzegowej wykonanej z łańcucha Galla. Znajdująca się w rezerwacie „Ptasi Raj” tworzy tzw. Mierzeję Messyńską. Budowla ta winna być przykryta piaskiem. Jednak sztormy regularnie ją odsłaniają. W pasie technicznym Wyspy Sobieszewskiej nie ma potrzeby wznoszenia innych ciężkich budowli ochronnych.

PROGRAM PARTNERSKI **„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”**

Stacja
Ornitológiczna
MIZ PAN

STACJA BIOLOGICZNA
WYDZIAŁU BIOLOGII UG

Rada Dzielnicy Wyspa Sobieszewska

PROGRAM RADY DZIELNICY

STAN OBECNY I PERSPEKTYWY

W marcu bieżącego roku wybraliśmy nową Radę Dzielnicy. Powołanie rady nie odbyło się bez przeszkód. Zebranie wymaganej liczby kandydatów nie było łatwe i nastąpiło dopiero w dodatkowym terminie.

Jak się okazuje chętnych do pracy społecznej w samorządach nie jest zbyt wielu.

Łatwiej jest stać z boku, krytykować i żądać niż samemu włączyć się w proces załatwiania problemów środowiska.

Z satysfakcją stwierdzamy, że społeczeństwo Wyspy aktywnie uczestniczyło w wyborach i dzięki frekwencji wynoszącej 16,25% - 8 miejsce wśród 29 Dzielnic Wyspa otrzymywać będzie coroczne dofinansowanie w wysokości 6 zł. na mieszkańca.

Środki te będą przeznaczone na organizację przedsięwzięć i wspieranie lokalnych inicjatyw mieszkańców.

Po raz pierwszy w historii wybieraliśmy radnych - **Dzielnicę Wyspa Sobieszewska**, a nie jak dotychczas, w czterech poprzednich kadencjach radnych - **Osiedla Wyspa Sobieszewska**.

Zmieniła się zresztą nie tylko nazwa naszego lokalnego organu samorządowego, ale podstawa prawna jego działania czyli **Statut**, który określa zadania Rady Dzielnicy jako organu uchwałodawczego i Zarządu Dzielnicy jako organu wykonawczego

1. Spotkania z mieszkańcami.

Nowa Rada wychodząc naprzeciw docierającym sygnałom postanowiła zwiększyć ilość spotkań z mieszkańcami. Bezpośredni kontakt i wymiana poglądów to w gruncie rzeczy dobra okazja o wypracowania uzgodnionych stanowisk na sposób rozwiązania nurtujących nas problemów.

Aby ułatwić możliwość dotarcia możliwie maksymalnej liczby mieszkańców rada postanowiła zorganizować 2 spotkania,

- jedno w Świbnie w dniu 13 maja o godz. 18.00

PROGRAM PARTNERSKI

„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitológiczna
MIIZ PAN

Konferencja „Historia i perspektywy rozwoju Wyspy Sobieszewskiej”

- drugie w Sobieszewie w dniu 20 maja, również o godz. 18.00.
Na spotkania zaprosiliśmy radnych Rady Miasta Gdańska Okręgu I.
W spotkaniu w Świbnie, oprócz radnych dzielnicowych, udział wzięli:
 - Radna RMG Pani Beata Dunajewska,
 - Prezes Stowarzyszenia Przyjaciół Wyspy Sobieszewskiej Pani Mieczysława Cierpiot,
 - Prezes OSP Świbno Pan Jerzy Petryczko
 - i 7 /słownie: siedmiu mieszkańców/.

Radni dzielnicowi przedstawili swój program działania, a radna B. Dunajewska poinformowała o swoich zamierzeniach i planach działania w Radzie Miasta. Mieszkańcy poruszyli tematy wprawdzie ogólnie znane jednak wciąż aktualne i wymagające załatwienia.

Dotyczyły one między innymi: stanu nawierzchni ulic i chodników /Boguckiego, Wiosłowa, Świbnieńska, Żonkilowa, Narcyzowa, Groszkowa/, braku chodnika i ścieżki rowerowej wzdłuż ul. Świbnieńskiej, budowy ciągu pieszo-rowerowego od Świbna do Sobieszewa, braku odwodnienia ulic, zagrożenia bezpieczeństwa użytkowników dróg, braku kąpieliska strzeżonego w Świbnie oraz problemów z dotarciem na plażę przez osoby niepełnosprawne, poruszające się na wózkach.

Jeśli chodzi o spotkanie w Sobieszewie było już trochę lepiej.

W tym spotkaniu, oczywiście oprócz radnych dzielnicowych, udział wzięło już 4 radnych Rady Miasta Gdańska:

- Beata Dunajewska, Magdalena Olek, Łukasz Hamadyk i Jaromir Falandysz,
- i Prezes Stowarzyszenia Przyjaciół Wyspy Sobieszewskiej - Pani Mieczysława Cierpiot,
- oraz 17 mieszkańców.

W dyskusji głos zabrali niemal wszyscy zebrani.

Tematyka wypowiedzi i propozycji była różna.

Generalnie dotyczyła zaś:

- zagrożenia bezpieczeństwa na drogach i w miejscach publicznych z uwagi na zły stan lub brak chodników i oświetlenia,
- problemów komunikacji pasażerskiej w sezonie letnim,
- wciąż odwlekanej budowy stałego mostu w Sobieszewie,
- zagospodarowania nabrzeża Martwej Wisły,
- braku otwartości na akweny wodne,
- bałaganu na posesjach,
- nieestetycznych tablic reklamowych,
- braku parkingów,
- Zwrócono także uwagę na potrzebę większej współpracy i komunikacji działających na Wyspie organizacji i stowarzyszeń.

2. Piotr Grzelak – Zastępca Prezydenta Miasta Gdańska z wizytą na Wyspie Sobieszewskiej.

W dniu 14 maja br. na Wyspie Sobieszewskiej gościliśmy Pana Piotra Grzelaka - Zastępcę Prezydenta Miasta Gdańska ds. polityki komunalnej. Prezydentowi towarzyszyli:

- Beata Dunajewska - radna Rady Miasta Gdańska,

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitológiczna
MIZ PAN

- Ewa Sienkiewicz - z-ca dyrektora d/z techniczno-eksploatacyjnych Gdańskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych,
- Stanisław Chomik - kierownik Biura Obsługi Mieszkańców Nr 1 GZKN w Gdańsku,
- Jacek Skarbek - Prezes Zarządu Gdańskiej Infrastruktury Wodociągowo-Kanalizacyjnej,
- Wiesław Szańca - zastępca kierownika Działu Utrzymania Dróg Zarządu Dróg i Zieleni

W spotkaniu ze strony Rady Dzielnicy Wyspa Sobieszewska udział wzięli:

- Ryszard Nowak - Przewodniczący Rady Dzielnicy,
- Władysław Sidorko - Przewodniczący Zarządu Dzielnicy,
- Krzysztof Wąsowski - z-ca Przewodniczącego Zarządu Dzielnicy,
- Marek Gołaszewski - członek Zarządu Dzielnicy,
- Przemysław Korzeniowski - członek Komisji Polityki Gospodarczej i Rozwoju Przestrzennego Rady Dzielnicy.

Wizyta Prezydenta miała charakter wybitnie roboczy.

Celem wizyty było bezpośrednie zapoznanie się w terenie z problemami zgłaszanymi przez radnych Rady Miasta Gdańska okręgu I i Radę Dzielnicy Wyspa Sobieszewska.

Sprawy dotyczyły:

1. Rozpoznania możliwości oraz ustalenie zakresu zagospodarowania nabrzeża Martwej Wisły od mostu pontonowego w kierunku Górek Wschodnich, ze szczególnym uwzględnieniem nabrzeża wyremontowanego,
2. Zagospodarowania terenu byłego ośrodka „Celnik” przy ul. Nadwiślańskiej na cele sportów wodnych.
3. Stanu nawierzchni ul. Nadwiślańskiej, zagospodarowania rejonu pętli w Górkach Wschodnich i braku parkingów w rejonie rezerwatu Ptasi Raj.
4. Stanu technicznego substancji mieszkaniowej będącej w administracji GZKN, chodzi zwłaszcza o „stare” budynki drewniane objęte ochroną konserwatora zabytków położone w Górkach Wschodnich oraz budynki położone w centrum Sobieszewa: przy ul. Turystycznej 3, ul. Turystycznej 4 i Turystycznej 12.
5. Dojazdów do plaż i problemów z parkowaniem – ul. Falowa i Lazurowa oraz utworzenie kąpieliska strzeżonego w Świbnie na wysokości ul. Trałowej.
6. Stanu nawierzchni ulic: Przegalińskiej, Świbieńskiej, Wiosłowej, Turystycznej i Akwenowej.

Z uwagi na rozległą tematykę i złożoność problemów postanowiono, że decyzje o sposobie i terminach załatwienia poszczególnych problemów podejmowane będą w trybie procedur administracyjnych z udziałem zainteresowanych stron.

O konkretnych ustaleniach i decyzjach Prezydenta - Rada Dzielnicy będzie na bieżąco informowała społeczność Wyspy Sobieszewskiej.

3. Sesje Rady Dzielnicy.

Protokoły sesji oraz podjęte uchwały umieszczone są na stronie internetowej Rady Dzielnicy Wyspa Sobieszewska.

Rada określiła priorytetowe zadania dla Dzielnicy Wyspa Sobieszewska, które zostały zgłoszone do projektu budżetu miasta Gdańska w 2016 roku.

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitológiczna
Młiz PAN

1. Zadania z zakresu drogownictwa – inwestycje.

1. Budowa mostu stałego przez Wisłę Martwą w Sobieszewie.
2. Przebudowa ul. Przegalińskiej od nr 29 do ul. Wienieckiej.
3. Przebudowa ul. Przegalińskiej od ul. Uzdrowskiej do ul. Klimatycznej.
4. Budowa trasy rowerowej wzdłuż ul. Turystycznej i ul. Boguckiego
- od ul. Pohoreckiego do ul. Przegalińskiej.
5. Przebudowa ul. Falowej wraz z budową parkingu.
6. Przebudowa ul. Tęczowej.
7. Modernizacja dróg dojazdowych do mostu w Przegalinie,
tj. ciągu ul. Świbnieńskiej i Akwenowej.
8. Wykonanie dokumentacji dla budowy ul. Wiosłowej.
9. Budowa parkingów w rejonie dojść do plaż i rezerwatów „Mewia Łacha”,
i „Ptasi Raj”, tj. przy ul. Świbnieńskiej, ul. Łazurowej, ul. Nadwiślańskiej
/rejon pętli autobusowej/ zgodnie ze „Studium potrzeb parkingowych
Wyspy Sobieszewskiej” opracowanym przez Biuro Rozwoju Gdańska.
10. Budowa oświetlenia :
 - a. ul. Jodowej wraz z terenem placu zabaw i „siłownią pod chmurką”
 - b. ul. Kolonijnej w Sobieszewie.
11. Modernizacja ul. Klimatycznej od ul. Turystycznej do ogrodów działkowych.

2. Zadania z zakresu drogownictwa – remonty bieżące i kapitalne.

1. Remont ul. Przegalińskiej na odcinku od ul. Klimatycznej do ul. Wienieckiej,
2. Remont ul. Świbnieńskiej – zwłaszcza na odcinkach nie objętych remontami
bieżącymi w 2015 roku oraz w obrębie skrzyżowania z ul. Boguckiego
i przystanku autobusowego.
3. Remont ul. Akwenowej – likwidacja dziur i nierówności spowodowanych
wypychaniem asfaltu przez korzenie topól.
4. Remont ul. Turystycznej zwłaszcza na odcinku od mostu pontonowego
do ul. Przegalińskiej.
5. Remont ul. Groszkowej, Frezjowej i Jachtowej /nawierzchnie gruntowe/.

3. Zadania z zakresu infrastruktury.

1. Opracowanie dokumentacji technicznej dla modernizacji systemu
melioracyjnego i odprowadzania wód opadowych z terenu Wyspy
Sobieszewskiej.
2. Kontynuacja budowy kolektora sanitarnego – opracowanie dokumentacji
dla rejonu Przegaliny od ul. Świbnieńskiej do ul. Klimatycznej.
3. Kontynuacja budowy sieci gazowniczej.

4. Zadania z zakresu sportu, turystyki i wypoczynku.

1. Wykonanie zagospodarowania plaży w Sobieszewie i w Sobieszewie-Orlu
zgodnie z opracowaną koncepcją programowo-przestrzenną infrastruktury
plaż w Gdańsku.
2. Utworzenie kąpieliska strzeżonego na wysokości ul. Trałowej w Świbnie.
3. Budowa przystani żeglarskiej przy ul. Nadwiślańskiej w Sobieszewie zgodnie
z posiadaną dokumentacją techniczną.
4. Budowa przystani żeglarskiej przy ul. Nadwiślańskiej w Górkach Wschodnich.
5. Budowa przystani żeglarskiej przy ul. Boguckiego – Świbnieńskiej w Świbnie.

PROGRAM PARTNERSKI
„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitológiczna
MIZ PAN

STACJA BIOLOGICZNA
WYDZIAŁ BIOLOGII UG

6. Budowa przystanków tramwaju wodnego w Sobieszewie i w Przegalinie.
7. Budowa „Miasteczka Sportów Wodnych” na terenie dawnego ośrodka wypoczynkowego „Celnik” przy ul. Nadwiślańskiej 29 w Sobieszewie.
8. Zagospodarowanie nabrzeża Wisły Martwej w Sobieszewie.
9. Przywrócenie kursowania tramwaju wodnego F-4.

5. Zadania z zakresu gospodarki komunalnej.

1. Rewitalizacja centrum Sobieszewa – odtworzenie Parku Zdrojowego wraz z zagospodarowaniem nabrzeża Wisły Martwej od ul. Kolonijnej do mostu pontonowego.
2. Modernizacja i rewitalizacja budynków mieszkalnych i budynków użyteczności publicznej położonych na terenie Wyspy Sobieszewskiej a będących w zasobach gminy Gdańsk i objętych nadzorem konserwatorskim.
Dotyczy nielicznych już obiektów drewnianych dawnej zabudowy Górek Wschodnich i Sobieszewa / na przykład : ul. Nadwiślańska 126, Turystyczna 3 i Turystyczna 12/.

6. Budowa mostu na Martwej Wiśle.

Po kilkunastu latach obietnic składanych przez władze budowy mostu w Sobieszewie dzisiaj możemy powiedzieć, że wreszcie plan budowy staje się realny.

W dniu 17 października 2015 r. w miejscu planowanej budowy został podpisany list intencyjny o zabezpieczeniu środków w budżecie państwa na budowę mostu na Martwej Wiśle w Sobieszewie.

List intencyjny w obecności radnych i mieszkańców Wyspy Sobieszewskiej podpisali:

- Paweł Orłowski - Wiceminister Infrastruktury,
- Mieczysław Struk - marszałek Województwa Pomorskiego
- Paweł Adamowicz - Prezydent Miasta Gdańska
- Magdalena Kołodziejczak - Wójt Gminy Pruszcz Gd.

Jak powiedział Prezydent Miasta Gdańska - Paweł Adamowicz:

„Budowa mostu ma służyć czterem celom. Przede wszystkim chodzi o poprawę jakości życia mieszkańców województwa, miasta i gminy.

Po drugie – o rozwój turystyki oraz usług na terenie Wyspy Sobieszewskiej. Pozostałe cele to: usprawnienie komunikacji między lądem a wyspą, a także „sprawna organizacja w 2023 r. Światowego Zjazdu Skautów Jamboree”.

Rozpoczęcie prac związanych z budową mostu mają się rozpocząć w 2016 roku, a zakończyć w 2018 r.

Kolejnym ważnym zadaniem w 2016 r. będzie budowa brakującego odcinka drogi rowerowej R -10 od ul. Turystycznej do ul. Boguckiego na odcinku od ul. Przegalińskiej do ul. Pohoreckiego o długości 4,3 km., a także budowa trasy rowerowej R - 9 wzdłuż Wału Wiślanego od ul. Boguckiego do granic Miasta z łącznikiem do przystani w Błotniku.

Inwestycje mają zostać zrealizowane w ramach projektu „Pomorskie Trasy Rowerowe o znaczeniu międzynarodowym”.

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitológiczna
Młiz PAN

PROGRAM PARTNERSKI
„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

LOTOS

Stacja
Ornitologiczna
Młiz PAN

DZIAŁALNOŚĆ GRUPY BADAWCZEJ PTAKÓW WODNYCH "KULING"

Grupa Badawcza Ptaków Wodnych KULING jest stowarzyszeniem, którego przedmiot działalności to badanie i ochrona dzikich ptaków. KULING powstał w 1983 r. początkowo jako nieformalna grupa ornitologów, by od 1996 r. zostać zarejestrowanym jako Stowarzyszenie – i w tej formie prowadzimy naszą działalność do dzisiaj. W szczególności zajmujemy się ptakami wodnymi, a Wyspa Sobieszewska jest wyjątkowym miejscem bytowania wielu takich gatunków. Ujście Przekopu Wisły do Bałtyku jest największa ptasia perła naszego Wybrzeża. Zatrzymują się tu zarówno gatunki migrujące, zimujące, jak i gniazdują licznie lokalne populacje lęgowe.

Od 2007 r. Grupa KULING chroni czynnie kolonię rybitw czubatych. Na piaszczystych łąkach w Ujściu Przekopu Wisły gniazduje do 1,5 tys. par rybitw, mew i sieweczek z siedmiu gatunków. Dla rybitw czubatych jest to jedyne miejsce gnieźdzenia się w Polsce. Dla innych gatunków – ważne, lub najważniejsze miejsce gniazdowania w kraju. W okresie od maja do sierpnia każdego roku organizujemy pilnowanie kolonii przed zniszczeniem. Na działania poza bezpośrednim zaangażowaniem w rezerwacie przyrody składają się też akcje promocyjne na

PROGRAM PARTNERSKI „Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitologiczna
PAN

Konferencja „Historia i perspektywy rozwoju Wyspy Sobieszewskiej”

Wyspie Sobieszewskiej i poza nią (pikniki naukowe, prelekcje w szkołach, Bałtycki Festiwal Nauki itp.) czy udział w przygotowywaniu planów ochrony i dbanie o odpowiednie zapisy zapewniające przyszłość ptakom. Zaprojektowaliśmy i wykonaliśmy ścieżkę edukacyjno-przyrodniczą w rezerwacie wraz z towarzyszącą jej infrastrukturę (tablice edukacyjne, platformy widokowe). W sezonie wakacyjnym, w oparciu o tę infrastrukturę, prowadzimy edukację dla wszystkich chętnych (nieodpłatną) pokazując najciekawsze zwierzęta i opowiadając o nich i o problemach ich ochrony.

W samym rezerwacie organizujemy co roku obozy ornitologiczne, a ich uczestnicy zajmują się monitorowaniem zagrożeń kolonii rybitw i zapobieganiu im. Obrączkowane są też pisklęta i eliminowane drapieżniki. Innym, ważnym działaniem na obozach jest chwytanie i obrączkowanie migrujących ptaków siewkowych. Rokrocznie chwytamy 2-4 tys. ptaków podczas corocznej wędrówki z Syberii do Europy Zachodniej i Afryki. Dzięki zakładaniu indywidualnie numerowanych obrączek, zwiększa się nasza wiedza o miejscach zimowania i trasach wędrówek ptaków, które zatrzymują się na Wyspie Sobieszewskiej podczas długodystansowych migracji. Zdobywamy wiedzę o powodzeniu lęgów rybitw gniazdujących w rezerwacie i dalszych losach piskląt.

Wszystkie nasze działania są możliwe dzięki finansowemu wsparciu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku i Grupy LOTOS S.A. W przyszłości planujemy rozszerzać obszar podejmowania naszych działań czynnej ochrony gniazdujących ptaków, na pozostałe plaże Wyspy Sobieszewskiej, gdzie można jeszcze spotkać te ptaki (głównie sieweczki obrożne). Jednym z najważniejszych obszarów do takich działań jest Mierzeja Mesińska w rez. Ptasi Raj.

PROGRAM PARTNERSKI **„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”**

Stacja
Ornitologiczna
MIZ PAN

STACJA BIOLOGICZNA
WYDZIAŁU BIOLOGII UG

Organizator konferencji:

**Stowarzyszenie Przyjaciół
Wyspy Sobieszewskiej**

Sponsorzy konferencji:

Grupa LOTOS S.A.

Miasto GDAŃSK

PROGRAM PARTNERSKI
„Chronimy NATURE na Wyspie Sobieszewskiej”

Stacja
Ornitologiczna
Miłz PAN

Wzrost Kultury

STOWARZYSZENIE
PRZYJACIÓŁ
WYSPI
SOBIEZEWSKIEJ
www.spw-wyspa.pl

GDAŃSKI ARCHIPELAG KULTURY
WYSPA SKARBOW

STACJA BIOLOGICZNA
WYDZIAŁU BIOLOGII UG